

ارزیابی صنایع ایران و بررسی جایگاه آن‌ها در اقتصاد داخلی و بازارهای جهانی

محمدرضا عابدین مقانکی

(فوق لیسانس اقتصاد، موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی)

مهناز مرادی

(لیسانس اقتصاد، موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی)

۸۱-۱۳۷۹ را مورد ارزیابی قرار داده؛ سپس سهم هریک از صنایع از صادرات کشور و در نهایت سهم ایران از صادرات جهانی هر صنعت طی سال‌های ۸۲-۱۳۷۸ (۲۰۰۳-۱۹۹۹) مورد توجه و بررسی قرار داده است. در نهایت جمع‌بندی مباحث ارائه شده است.

۲- ارزش افزوده بخش صنعت

در این بخش سهم هریک از صنایع کشور (در سطح کدهای دورقمی) در ایجاد ارزش افزوده کل بخش صنعت مورد ارزیابی قرار می‌گیرد تا درجه اهمیت آن‌ها مشخص شود.

با توجه به جدول (۱) ملاحظه می‌شود که ایران بیشتر در صناعی پیشرو است که به گونه‌ای به مصرف منابع طبیعی داخلی وابسته‌اند. تولید مواد شیمیایی (از جمله پتروشیمی)، تولید وسایل حمل‌ونقل موتوری و قطعات، تولید فلزات اساسی، تولید ذغال کک و تصفیه نفت خام و تولید صنایع غذایی و آشامیدنی، صنایع اولویت‌دار کشور از نظر ایجاد ارزش افزوده است که همگی، به جز صنایع تولید حمل‌ونقل موتوری، به طور عمده به منابع طبیعی کشور وابسته‌اند.

رشته فعالیت تولید مواد شیمیایی با ۱۷/۱ درصد سهم از ایجاد ارزش افزوده سال ۱۳۸۱ بخش صنعت (با مدنظر قرار دادن کل دوره ۸۱-۱۳۷۹، این نسبت ۱۶/۳ درصد است)، مهمترین صنعت کشور در سال‌های اخیر بوده است. هرچند سهم این رشته فعالیت طی سال‌های پیش با نوساناتی مواجه بوده، اما به لحاظ اهمیت در تولیدات صنعتی کشور عموماً در صدر جدول قرار داشته است. روند تغییرات ارزش افزوده واقعی این رشته فعالیت، طی سال‌های اخیر همواره نرخ رشدی مثبت داشته، به طوری که میزان آن در سال ۷۹ معادل ۱/۵ برابر سال پیش از آن بوده است. هرچند نرخ رشد در سال ۸۰ کاهش یافته اما هنوز مثبت و البته در حدی اندک و معادل ۰/۶ درصد بوده که البته میزان آن در سال بعدی (۱۳۸۱) به ۱۳/۸ درصد افزایش یافته است.

هدف مقاله پیش‌رو، مشخص کردن درجه اهمیت صنایع کشور در صادرات جهانی است. همچنین در یک مطالعه تطبیقی، سهم صادرات صنایع از کل صادرات کالایی کشور نیز مورد ارزیابی قرار گرفته تا مشخص شود کدام یک از صنایع کشور از موقعیت برتری در بازارهای جهانی برخوردار بوده و کدام یک از آن‌ها سهم کمتری را از صادرات صنعتی کشور به خود اختصاص داده‌اند.

در این مطالعه که صنایع کشور در سطح کدهای چهاررقمی (نگارش ۳/۱) مدنظر قرار گرفته‌اند، ابتدا ارزش افزوده صنایع در قیاس با یکدیگر، سپس سهم هریک از صنایع از صادرات کشور و در نهایت سهم ایران از صادرات جهانی هر صنعت مورد توجه و بررسی قرار گرفته است.

۱- مقدمه

صنعت به مجموعه فعالیت‌هایی گفته می‌شود که کالاهای نیم‌ساخته یا ساخته شده از منشا آلی یا غیر آلی را به طریق مکانیکی یا شیمیایی به کالای سودمند یا سودمندتری تبدیل می‌کند، اعم از اینکه کار با دست یا با ماشین، در کارخانه یا خانه انجام گرفته باشد. با عنایت به گستره صنعت در جهان امروز، کشورها و سازمان‌های بین‌المللی اقدام به طبقه‌بندی صنایع کرده‌اند که یکی از معروفترین آن‌ها طبقه‌بندی (نگارش ۳/۱) است. (۱)

در این مقاله، به منظور بررسی وضع صنایع کشور در سطح بین‌المللی، وضع صنایع در سطح کدهای چهاررقمی، با استفاده از آمار صادرات ایران و جهان، سهم هریک از صنایع ایران در بازارهای جهانی طی سال‌های ۲۰۰۳-۱۹۹۹، مشخص می‌شود.

این مطالعه، ابتدا ارزش افزوده صنایع در قیاس با یکدیگر طی سال‌های

در میان صنایع زیربخش این گروه صنعتی، صنعت تولید مواد پلاستیکی به شکل اولیه (کد ۲۴۱۳) بیش از نیمی از ارزش افزوده کل این رشته فعالیت (۵۸/۸ درصد) را ایجاد کرده است. (۲) نرخ رشد ارزش افزوده این صنعت که طی سال‌های گذشته مثبت بوده، باعث آن شده که حتی سهم صنعت از کل ارزش افزوده ایجاد شده در این رشته فعالیت نیز افزایش یابد. صنعت تولید دارو که در مقام دوم ارزش افزوده این گروه جای گرفته، به لحاظ سهم از ایجاد ارزش افزوده، با اختلافی چشمگیر از صنعت مواد پلاستیکی قرار گرفته است. سهم این صنعت از ارزش افزوده گروه در سال ۱۳۸۱ معادل ۱۰/۷ درصد بوده است.

تولید کود شیمیایی و ترکیبات ازت و نیز مواد شیمیایی به جز کود و ترکیبات ازت، تولید صابون و مواد پاک‌کننده، به ترتیب با ۸/۸، ۶ و ۶ درصد سهم از ارزش افزوده این گروه، دیگر صنایع تولیدی مهم آن محسوب می‌شوند.

گروه صنعتی که از نظر ایجاد ارزش افزوده در مقام دوم قرار گرفته، صنعت تولید وسایل حمل و نقل موتوری و قطعات آن است. این گروه در سال ۱۳۸۱ معادل ۱۳ درصد از ارزش افزوده بخش صنعت را در اختیار خود داشته است. هر چند میزان ارزش افزوده و نیز سهم از ارزش افزوده صنعت در این گروه نسبت به سال پیش از آن کاهش یافته، لیکن ارزش افزوده ایجاد شده این گروه در اغلب سال‌های پیش از آن فزاینده بوده است.

از میان سه زیربخش این گروه صنعتی، صنعت تولید وسایل نقلیه با ۷۶/۵ درصد سهم از ارزش افزوده گروه، در صدر قرار دارد که ارزش افزوده آن نسبت به سال پیش از آن کاهش یافته است و این امر، چنانکه از آمار مشاهده می‌شود، اصلی‌ترین دلیل کاهش ارزش افزوده گروه بوده است. صنعت تولید قطعات و ملحقات با ۲۲/۷ درصد و تولید بدنه با تنها ۰/۸ درصد سهم از ارزش افزوده گروه در مقام‌های بعدی قرار گرفته‌اند. هر چند نرخ رشد ارزش افزوده این دو صنعت مثبت بوده، اما به جای مثبت نمودن روند تغییر ارزش افزوده گروه، فقط توانسته‌اند از کاهش ارزش افزوده گروه جلوگیری کنند.

همانطور که مشخص است، بخش قابل توجهی از مواد اولیه، واسطه‌ای و سرمایه‌ای این گروه متکی به کالاهای وارداتی از کشورهای صنعتی جهان است. به عبارت دیگر، این گروه صنعتی کمتر به منابع طبیعی داخلی وابسته بوده و متکی بر واردات از خارج به حیات خود ادامه می‌دهد.

تولید فلزات اساسی سومین صنعت مهم کشور از لحاظ ایجاد ارزش افزوده بخش محسوب می‌شود. این گروه در سال ۱۳۸۱ معادل ۱۱/۵ درصد از ارزش افزوده بخش صنعت کشور را ایجاد کرده است. میزان ارزش افزوده حاصله از این گروه و سهم آن در ارزش افزوده بخش طی سال‌های اخیر نوساناتی داشته، اما در سال ۱۳۸۱ توانسته روند مثبتی را طی کند که البته به لحاظ سهم تغییر چندان محسوسی نداشته است. در این گروه صنعتی کاملاً وابسته به منابع طبیعی داخلی، صنعت تولید محصولات اولیه آهن و فولاد ۶۹/۳ درصد از ارزش افزوده گروه را در این سال ایجاد کرده است. بیشترین کاربرد محصولات این صنعت در ساختمان‌سازی و خودروسازی بوده و مالکیت مهمترین تولیدکنندگان آن به شکل انحصاری در اختیار دولت قرار دارد.

تولید محصولات اساسی مسی با ۱۴/۶ درصد سهم از ارزش افزوده این گروه، در مقام دوم قرار می‌گیرد که ارزش افزوده آن طی دو سال ۱۳۸۰ و ۱۳۸۱ با کاهش مواجه شده است.

گروه صنایع مواد غذایی و آشامیدنی به عنوان چهارمین گروه

ایجادکننده ارزش افزوده صنعت محسوب می‌شود. ارزش افزوده این بخش طی سال‌های اخیر با روندی کند اما مثبت افزایش یافته و تنها در اندک سال‌هایی با کاهش مواجه شده است. این گروه که جزو متنوع‌ترین گروه‌ها از لحاظ دربرگرفتن صنایع تولیدی محسوب می‌شود، ۱۰/۷ درصد از ارزش افزوده صنعت کشور در سال ۱۳۸۱ را ایجاد کرده است. صنعت تولید قند و شکر در سال ۱۳۸۱، معادل ۱۷ درصد از ارزش افزوده ایجاد شده در گروه صنایع غذایی و آشامیدنی را به خود اختصاص داده است. ارزش افزوده این صنعت طی سال‌های ۱۳۸۰ و به‌ویژه ۱۳۸۱ با رشد مثبتی مواجه شده که در عین حال سهم این صنعت را در گروه ارتقا داده است. صنعت تولید روغن و چربی حیوانی و نباتی خوراکی که در سال ۱۳۸۱ معادل ۱۳/۶ درصد از ارزش افزوده این گروه را ایجاد کرده، در مقام دوم قرار دارد. ارزش افزوده این صنعت (بجز در سال ۱۳۸۱)، روندی منفی را طی کرده که حتی از سهم آن نیز کاسته شده است. ولی رشد ۶۲ درصدی ارزش افزوده این صنعت در سال ۱۳۸۱ موجب شد تا علاوه بر آنکه سهم صنعت از گروه افزایش می‌یابد، رتبه آن نیز از مقام چهارمی در سال ۱۳۸۰ به مقام دوم در سال ۱۳۸۱ ارتقا یابد.

صنایع تولید فرآورده‌های لبنی، تولید نوشابه‌های غیر الکلی گازدار و عمل‌آوری و حفاظت میوه‌ها از فساد، سه رشته صنعتی دیگری هستند که در سال ۱۳۸۱ دارای سهمی دو رقمی در ارزش افزوده این گروه داشته‌اند. ارزش افزوده ایجاد شده حاصل از تولیدات این صنایع در سال ۱۳۸۱ به ترتیب معادل ۱۱/۴، ۱۰/۳ و ۱۰ درصد بوده و آن‌ها را در مقام‌های سوم تا پنجم این گروه قرار داده است. به جز صنعت تولید نوشابه‌های غیر الکلی گازدار، ارزش افزوده این صنایع در سال ۱۳۸۱ روند فزاینده‌ای را طی کرده است. البته هنگامی که سال‌های پیشتر مورد توجه قرار می‌گیرد نوسانات چندی قابل مشاهده است که امر پیش‌بینی در مورد جهت‌گیری صنایع این گروه در آینده را دچار مشکل می‌کند.

گروه تولید سایر محصولات کانی غیر فلزی از لحاظ ایجاد ارزش افزوده بخش صنعت در مقام پنجم گروه‌های صنعتی کشور قرار می‌گیرد. سهم این گروه از ارزش افزوده سال ۱۳۸۱ کشور معادل ۱۰/۳ درصد بوده که ارزش آن با طی روندی مثبت به این رقم صعود کرده است. نرخ رشد تولیدات این گروه به گونه‌ای بوده که حتی باعث شده تا سهم آن از ارزش افزوده بخش صنعت کشور افزایش یابد. در میان صنایع این گروه صنعت تولید سیمان، آهک و گچ به لحاظ ایجاد ارزش افزوده با ۳۲/۸ درصد سهم از گروه در مقام نخست قرار دارد. هر چند نرخ رشد ارزش افزوده این صنعت طی سال‌های گذشته با نوسان همراه بوده، اما همواره مثبت بوده است. این صنعت نیز که به لحاظ مواد اولیه عموماً به منابع طبیعی داخلی وابسته است، همچون سایر صنایع کشور به کالاهای سرمایه‌ای و قطعات خارجی متکی است؛ البته برخی شرکت‌های داخلی توانسته‌اند به‌عنوان پیمانکار، جهت احداث کارخانه‌های این صنعت در کشور اقداماتی را صورت داده و حتی اقدام به صدور خدمات فنی و مهندسی به خارج از کشور کنند. صنعت تولید سایر محصولات گلی و سرامیکی غیر نسوز با ۱۲/۷ درصد سهم از ارزش افزوده گروه در مقام دوم از لحاظ تولید قرار دارد. ارزش افزوده به قیمت ثابت این صنعت در سال‌های اخیر مثبت بوده، اما روند تغییر آن در سال ۱۳۸۱ منفی شده که البته هنوز بر جایگاه و موقعیت آن اثر منفی نداشته است. دو صنعت تولید آجر و تولید محصولات ساخته شده از بتن به ترتیب با ۹/۵ و ۹ درصد سهم از ارزش افزوده گروه در مقام‌های سوم و چهارم از لحاظ ایجاد ارزش افزوده گروه قرار گرفته‌اند. نرخ رشد ارزش افزوده این صنایع نیز که با نوسانات چندی مواجه بوده در سال ۱۳۸۱ مثبت و روبه افزایش بوده است.

جدول (۱) - ارزش افزوده کارگاه‌های صنعتی ۱۰ نفر کارکن و بیشتر (به قیمت ثابت سال ۱۳۷۶)

رتبه	نرخ رشد (درصد)		سهم هر صنعت از کل و هر زیرصنعت از صنعت (درصد)		ارزش افزوده (میلیارد ریال)			فعالیت	کد صنعت
	۱۳۸۱	۱۳۸۰	۱۳۸۱	۱۳۸۰	۱۳۸۱	۱۳۸۰	۱۳۷۹		
۵	۱۲/۹	۱۰/۱	۱۱/۵		۵۵,۱۷۳	۴۸,۸۸۶	۴۴,۳۰۹	صنعت	-
۱۵	۳۱/۹	۱/۴	۱/۱	۹/۳	۵,۹۰۱	۴,۴۷۵	۲,۴۱۳	صنایع مواد غذایی و آشامیدنی	۱۵
۱۵	۱۰/۳	۳/۹	۲/۸	۵/۰	۲۷۵	۳۴۹	۳۱۰	تولید محصولات از توتون و تنباکو - سیگار	۱۶
۷	۴/۱	۱/۳	۱/۰	۴/۴	۲,۳۲۵	۲,۳۳۰	۲,۳۶۰	تولید منسوجات	۱۷
۲۱	۸۶/۳	۲۷/۶	۳۷/۹	۵/۰	۱۴۴	۷۸	۶۱	تولید پوشاک - عمل آوردن و رنگ کردن	۱۸
۱۸	۲۲/۳	۱/۸	۷/۰	۵/۰	۲۹۰	۲۳۷	۱۸۵	دباغی و عمل آوردن چرم	۱۹
۱۹	۳۳/۸	۲/۳	۱/۶	۰/۴	۳۴۲	۱۹۶	۱۹۱	تولید چوب و محصولات چوبی	۲۰
۱۳	۱/۱	۷/۳	۶/۱	۱/۱	۵۴۳	۵۴۹	۶۳۷	تولید کاغذ و محصولات کاغذی	۲۱
۱۶	۱۴۰/۹	۷/۰	۶/۶	۱/۳	۶۶۰	۲۷۴	۳۷۴	انتشار و چاپ و تکثیر رسانه‌های ضبط شده	۲۲
۴	۴/۷	۱/۶	۳۵/۴	۹/۹	۵,۰۸۹	۴,۸۶۳	۴,۱۸۷	صنایع تولید ذغال کک - پالایشگاه‌های نفت	۲۳
۱	۱۳/۱	۰/۶	۵/۵	۱۶/۹	۹,۴۲۳	۸,۳۷۹	۸,۳۲۶	صنایع تولید مواد و محصولات شیمیایی	۲۴
۱۱	۴۴/۴	۱/۳	۳/۶	۲/۴	۱,۶۸۳	۱,۱۶۶	۱,۳۱۵	تولید محصولات لاستیکی و پلاستیکی	۲۵
۶	۳۲/۸	۱۴/۱	۱۴/۴	۹/۵	۵,۶۹۹	۴,۶۴۳	۴,۰۵۰	تولید سایر محصولات کانی غیر فلزی	۲۶
۳	۱۴/۳	۱۱/۹	۲۴/۱	۱۱/۴	۶,۳۴۷	۵,۵۵۶	۶,۳۰۶	تولید فلزات اساسی	۲۷
۹	۹/۳	۳۷/۰	۰/۱	۴/۳	۲,۳۰۶	۲,۱۰۹	۱,۵۳۹	تولید محصولات فلزی فابریکی	۲۸

۳- صادرات صنعتی ایران و جهان

در این قسمت، سهم صنایع کشور در صادرات صنعتی و کل صادرات کشور طی دوره ۲۰۰۳-۱۹۹۹، مورد ارزیابی قرار می‌گیرد (جدول ۲). مجموع صادرات صنعتی ایران در قالب ۱۰۳ قلم کد چهاررقمی صنعت، به‌طور متوسط معادل ۸/۵ درصد از کل صادرات کشور طی دوره ۲۰۰۳-۱۹۹۹ را تشکیل داده است. دو صنعت نخست، تولید فرآورده‌های نفتی تصفیه شده (کد ۲۳۲۰) و تولید مواد شیمیایی اساسی به جز کود و ترکیبات ازت (کد ۲۴۱۱)، یک - سوم و مجموع یازده صنعت نخست، معادل دو - سوم از صادرات صنعتی کشور طی دوره یادشده را به‌خود اختصاص داده‌اند. این در حالیست که حدود ۸۰ درصد از صنایع (۸۳ صنعت) کشور، هر یک سهمی کمتر از یک درصد از صادرات صنعتی کشور را دارند. در ادامه روند تغییرات پنج صنعت نخست با جزئیات بیشتری مورد بررسی قرار می‌گیرد.

محصولات صنعت تولید فرآورده‌های نفتی تصفیه شده (کد ۲۳۲۰) مهمترین فرآورده‌های صادرات صنعتی کشور طی پنج سال اخیر بوده است. صادرات این صنعت با بر خور داری از سهم ۲۰/۵۴ درصدی در میان صنایع صادراتی سال‌های ۲۰۰۳-۱۹۹۹ کشور، روند روبه‌رشدی را طی کرده؛ به طوری که صادرات ایران از محصولات این رشته صنعتی به‌طور متوسط ۳۵ درصد در سال افزایش یافته است. فرآورده‌های تولیدی این صنعت در صادرات جهانی نیز از جایگاه ویژه‌ای برخوردار بوده و طی دوره یادشده، پنجمین صنعت صادراتی جهان محسوب می‌شود که البته به لحاظ نرخ رشد بیشترین تغییر مثبت در این دوره را نصیب خود کرده، به گونه‌ای که نرخ رشد صادرات فرآورده‌های این رشته صنعتی در بازارهای جهانی بسیار چشمگیر بوده است.

صنعت تولید مواد شیمیایی اساسی به جز کود شیمیایی و ازت (۲۴۱۱)، با بر خور داری از ۱۱/۷۸ درصد سهم در کل صادرات صنعتی کشور، دومین صنعت محسوب می‌شود. صادرات این صنعت از ۱۳۰ میلیون دلار در سال ۱۹۹۹ با اندک نوسانی، روند افزایشی را طی کرده و به حدود ۴۳۷ میلیون دلار در سال ۲۰۰۳ افزایش یافته است که نشانگر متوسط نرخ رشد سالیانه ۳۵/۴ درصد طی دوره ۲۰۰۳-۱۹۹۹ است. صادرات جهانی این صنعت با سهمی مشابه از کل صادرات جهانی (۲/۱۲ درصد)، به‌طور نسبی از اهمیت کمتری برخوردار بوده و در جایگاه چهاردهم صادرات جهانی قرار گرفته است. نرخ رشد صادرات جهانی محصولات این رشته صنعتی بسیار کمتر از رقم مشابه برای ایران بوده و در حد ۱۱/۲ درصد محدود شده است.

روند صادرات فرآورده‌های صنعت تولید محصولات اولیه آهن و فولاد (کد ۲۷۱۰)، با نوسان همراه بوده و در مجموع با نرخ کاهشی ۰/۸ درصدی تنزل کرده است. این صنعت که به‌عنوان سومین صنعت صادراتی کشور طی دوره ۲۰۰۳-۱۹۹۹ محسوب می‌شود، به‌طور متوسط ۹/۹۳ درصد از کل صادرات صنعتی کشور را به‌خود اختصاص داده است.

ادامه جدول (۱)

رتبه	نرخ رشد (درصد)			سهم هر صنعت از کل و هر زیر صنعت از صنعت (درصد)			ارزش افزوده (میلیارد ریال)			فعالیت	کد صنعت
	۱۳۸۱	۱۳۸۰	۱۳۷۹	۱۳۸۱	۱۳۸۰	۱۳۷۹	۱۳۸۱	۱۳۸۰	۱۳۷۹		
۸	۳۴/۱	۰/۲	۲/۶	۵/۲	۴/۷	۵/۲	۲،۸۵۶	۲،۳۰۱	۲،۳۹۷	تولید ماشین‌آلات و تجهیزات طبقه‌بندی نشده	۲۹
۲۲	۱۴/۵	۲/۶	۴۴/۴	۰/۲	۰/۲	۰/۲	۹۲	۸۱	۷۹	تولید ماشین‌آلات اداری و حسابگر و محاسباتی	۳۰
۱۰	۱۵/۶	۳۸/۴	۱۴/۶	۳/۴	۳/۳	۳/۷	۱،۸۸۵	۱،۶۳۰	۱،۱۷۸	تولید ماشین‌آلات مولد و انتقال برق	۳۱
۱۲	۱۶/۷	-۱۵/۷	۳/۷	۱/۱	۱/۱	۱/۴	۶۰۰	۵۱۴	۶۱۰	تولید رادیو و تلویزیون	۳۲
۱۷	-۵/۲	۴/۱/۶	-۶/۸	۰/۵	۰/۶	۰/۵	۳۷۳	۲۸۷	۲۰۲	تولید ابزار پزشکی و ابزار اپتیکی	۳۳
۲	-۱/۱/۸	۵۲/۹	۵/۱	۱۳/۱	۱۶/۷	۱۳/۱	۷،۱۸۷	۸،۱۵۲	۵،۳۳۲	تولید وسایل نقلیه موتوری و تریلر	۳۴
۱۴	۳۴/۹	۷۸/۰	۱۸/۲	۱/۴	۱/۴	۰/۹	۹۰۴	۶۷۰	۳۷۷	تولید سایر وسایل حمل و نقل	۳۵
۲۰	۴۰/۵	۳۹/۴	-۱۰/۴	۰/۶	۰/۵	۰/۴	۳۴۶	۳۴۷	۱۷۷	تولید مبلمان و مصنوعات طبقه‌بندی نشده	۳۶
۲۳	۳۷/۳	۴/۰	۱۰۵۹/۳	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۱	۱	۱	بازیافت	۳۷

منبع: مرکز آمار ایران، نتایج آمارگیری از کارگاه‌های صنعتی کشور، سال‌های ۱۳۷۸-۸۱ و محاسبات پژوهش.

متوسط نرخ رشد سالانه (درصد)	سهام تراکمی	درصد سهم متوسط از صادرات صنعتی	۲۰۰۳	۲۰۰۲	۲۰۰۱	۲۰۰۰	۱۹۹۹	شرح کد	کد صنعت
۲۵/۰	۲۰/۵	۲۰/۵۴	۶۰۸۰,۴۷	۵۱۲,۴۳۵	۶۷۸,۶۷۱	۲۵۰,۵۲۹	۱۸۲,۸۴۰	تولید فرآورده‌های نفتی تصفیه شده	۲۳۲۰
۲۵/۴	۳۲/۳	۱۱/۸۸	۴۲۶,۹۳۲	۲۵۹,۶۹۹	۳۰۸,۱۱۴	۲۰۲,۸۸۸	۱۳۰,۱۴۹	تولید مواد شیمیایی اساسی بجز کود و ترکیبات ازت	۲۴۱۱
۰۰/۸	۴۲/۳	۹/۹۲	۱۸۸,۸۲۶	۳۷۶,۸۹۵	۳۱۹,۱۵۲	۳۴۷,۴۶۴	۱۹۵,۱۷۶	تولید محصولات اولیه آهن و فولاد	۲۷۱۰
۳۴/۰	۴۷/۸	۵/۵۷	۳۳۴,۷۴۱	۱۳۳,۹۶۹	۱۰۹,۳۲۶	۹۵,۵۴۴	۶۹,۶۶۷	تولید محصولات اساسی مسی	۲۷۲۰
۴۸/۶	۵۱/۳	۳/۵۳	۱۳۴,۳۰۹	۱۱۶,۶۳۷	۷۹,۱۶۹	۵۵,۶۲۵	۲۵,۴۷۴	تولید پوشاک به استثنای پوشاک از پوست خردار	۱۸۱۰
۱۹/۴	۵۴/۵	۲/۱	۸۶,۶۸۵	۶۸,۶۹۲	۱۰۱,۸۱۴	۵۴,۸۸۵	۴۲,۶۴۶	تولید کفش	۱۹۲۰
۱۴/۳	۵۷/۵	۲/۰	۷۶,۰۳۲	۹۸,۵۷۱	۷۳,۸۱۰	۴۷,۰۴۱	۴۴,۵۰۱	تولید مواد پلاستیکی به شکل اولیه	۲۴۱۳
۲/۸	۶۰/۳	۲/۸	۸۳,۸۱۷	۴۰,۹۱۶	۴۹,۰۳۷	۷۰,۷۹۴	۷۲,۱۱۸	عمل آوری و حفاظت میوه‌ها	۱۵۱۳
۱۶/۱	۶۳/۹	۲/۷	۹۰,۵۵۸	۵۶,۳۲۹	۵۰,۰۰۵	۶۰,۳۸۴	۴۹,۹۱۹	تولید محصولات پلاستیکی بجز کفش	۲۵۲۰
۱۶/۳	۶۵/۳	۲/۳	۷۴,۸۵۵	۴۷,۵۱۲	۴۵,۳۶۰	۴۹,۱۸۰	۴۰,۸۶۷	عمل آوری و حفاظت ماهی و فرآورده‌های ماهی	۱۵۱۲
۱۵/۵	۶۷/۳	۲/۱	۶۱,۹۸۰	۵۸,۷۹۸	۴۳,۸۴۰	۴۱,۵۱۴	۳۴,۸۱۹	تولید صابون و مواد پاک کننده	۲۴۲۴
۳۴/۵	۶۹/۳	۱/۹	۵۱,۳۳۳	۴۳,۰۳۱	۶۸,۶۹۹	۳۴,۰۵۷	۱۵,۷۰۵	تولید سایر محصولات فلزی طبقه‌بندی نشده	۲۸۹۹
-۱/۴	۷۱/۱	۱/۹	۲۶,۸۸۲	۳۴,۸۷۳	۵۲,۰۲۱	۴۷,۷۴۸	۲۸,۹۷۸	تولید سیمان و آهک و گچ	۲۶۹۴
-۱۴/۱	۷۲/۸	۱/۷	۲۶,۳۳۸	۳۲,۰۲۵	۴۷,۱۰۷	۴۲,۸۸۳	۴۸,۳۴۷	عمل آوری و حفاظت گوشت و فرآورده‌های آن از فساد	۱۵۱۱
۶۸/۶	۷۴/۵	۱/۷	۷۳,۳۶۲	۴۸,۷۹۹	۳۲,۷۷۱	۳۳,۳۷۸	۹۰,۶۶۶	دباغی و تکمیل چرم	۱۹۱۱
۵/۴	۷۶/۳	۱/۷	۳۴,۳۰۳	۳۸,۰۶۹	۴۵,۷۴۶	۴۶,۷۴۳	۳۷,۷۵۹	تولید وسایل نقلیه موتوری	۳۴۱۰
۱۷/۰	۷۷/۶	۱/۴	۴۶,۲۱۲	۳۸,۴۷۵	۳۸,۰۶۸	۳۳,۵۰۹	۳۴,۶۶۴	آماده‌سازی و ریسنجی الیاف منسوج	۱۷۱۱
۴۱/۶	۷۹/۰	۱/۳	۵۲,۳۱۵	۳۳,۷۸۱	۳۸,۲۶۱	۱۶,۹۰۸	۱۳,۰۰۱	بریدن و شکل دادن و تکمیل سنگ	۲۶۹۶

ادامه جدول (۲) - صادرات ایران به جهان به تفکیک صنایع مختلف طی سالهای ۲۰۰۳-۲۰۰۴-۱۹۹۹

(هزار دلار)

صنعت	شرح کد	۱۹۹۹	۲۰۰۰	۲۰۰۱	۲۰۰۲	۲۰۰۳	درصد سهم متوسط از صادرات صنعتی	سهم تراکمی	متوسط نرخ رشد سالیانه (درصد)
۲۴۱۲	تولید کود شیمیایی و ترکیبات ازت	۱۳,۹۶۵	۱۶,۴۲۳	۳۴,۹۸۵	۳۹,۸۵۷	۴۹,۸۸۱	۱/۳	۸۰/۳	۳۷/۵
۲۶۱۰	تولید شیشه جام	۱۵,۱۸۲	۳۱,۱۰۲	۳۴,۰۳۸	۳۳,۹۷۳	۴۱,۸۸۹	۱/۳	۸۱/۵	۲۸/۹
۱۵۴۳	تولید آب‌نبات و شکلات و نقل	۱۷,۶۳۳	۲۰,۹۰۱	۲۰,۳۷۴	۱۶,۵۱۲	۳۹,۰۷۶	۰/۹	۸۲/۵	۱۳/۳
۲۹۳۰	تولید وسایل خانگی طبقه‌بندی نشده	۱۱,۰۶۸	۱۱,۱۲۶	۱۶,۹۴۴	۸,۶۷۵	۳۸,۲۱۴	۰/۸	۸۵/۲	۲۶/۴
۳۴۳۰	تولید قطعات و ملحقات برای وسایل نقلیه	۱۱,۰۱۰	۱۵,۲۵۵	۱۴,۶۱۲	۱۶,۰۲۶	۳۸,۱۳۶	۰/۸	۸۵/۹	۲۶/۴
۲۹۱۹	تولید سایر ماشین‌آلات با کاربرد عام	۴,۳۷۵	۱۳,۵۷۵	۱۰,۹۹۸	۳۸,۱۹۱	۳۶,۴۴۶	۰/۷	۸۶/۶	۵۶/۸
۲۵۱۱	تولید لاستیک رومی و تویی و روکش کردن مجدد	۱۴,۳۸۱	۲۲,۰۰۷	۱۵,۹۰۳	۱۵,۷۵۶	۱۴,۸۱۲	۰/۷	۸۷/۴	۰/۷
۳۵۱۱	تولید و تعمیر انواع کشتی	-	-	۳۱,۳۲۸	-	۵۰,۷۴۰	۰/۷	۸۸/۱	-
۱۵۴۴	تولید رشته و ماکارونی و ورمیشل	۳۴,۳۸۰	۱۹,۰۲۱	۱۱,۷۵۶	۶,۳۷۴	۵,۷۵۵	۰/۶	۸۸/۷	-۲۰/۳
۳۶۱۰	تولید مبلمان	۱۳,۷۱۵	۱۴,۸۰۵	۱۳,۴۰۵	۱۲,۳۳۴	۱۱,۷۰۹	۰/۶	۸۹/۳	-۲/۰
۱۵۴۹	تولید سایر محصولات غذایی طبقه‌بندی نشده	۱۱,۷۴۵	۱۰,۵۷۹	۹,۳۷۱	۱۳,۰۸۱	۱۵,۷۹۹	۰/۵	۸۹/۸	۷/۷
۲۵۱۹	تولید سایر محصولات لاستیکی	۱,۵۲۲	۲,۰۹۰	۱۸,۵۰۱	۹,۹۰۰	۱۸,۹۰۸	۰/۵	۹۰/۳	۸۷/۷
۲۴۲۲	تولید انواع رنگ و روغن جلا	۲,۴۶۱	۶,۱۶۳	۷,۵۳۶	۱۱,۰۸۳	۲۰,۰۵۲	۰/۴	۹۰/۷	۵۵/۱
۲۴۲۹	تولید سایر محصولات شیمیایی طبقه‌بندی نشده	۵,۷۴۰	۶,۸۸۱	۸,۷۰۱	۱۱,۵۲۲	۱۴,۲۱۶	۰/۴	۹۱/۱	۲۵/۴
۳۱۲۰	تولید دستگاههای توزیع و کنترل نیروی برق	۸۶۲	۱,۰۹۷	۵,۲۵۱	۳۲,۰۷۳	۱۷,۳۲۵	۰/۴	۹۱/۵	۱۱۱/۴
۲۶۹۱	تولید کالاهای سرامیکی غیرنسوز غیرساختمانی	۵,۳۲۹	۷,۰۶۶	۱۰,۰۱۲	۱۰,۳۲۲	۱۱,۸۱۵	۰/۴	۹۱/۹	۲۲/۰
۳۱۳۰	تولید سیم و کابل عایق بندی شده	۴,۶۱۰	۶,۱۳۱	۶,۹۳۳	۸,۷۹۶	۱۷,۲۵۲	۰/۴	۹۲/۳	۳۹/۱
۲۸۱۲	تولید مخازن و اتبانه‌ها و ظروف فلزی مشابه	۹,۲۵۸	۲,۶۷۶	۲,۲۵۱	۱۷,۰۶۴	۷,۳۹۰	۰/۴	۹۲/۶	-۵/۵

ادامه جدول (۲) - صادرات ایران به جهان به تفکیک صنایع مختلف طی سالهای ۲۰۰۳-۱۹۹۹

متوسط نرخ رشد سالیانه (درصد)	سهام تراکمی	درصد سهم متوسط از صادرات صنعتی	۲۰۰۳	۲۰۰۲	۲۰۰۱	۲۰۰۰	۱۹۹۹	شرح کد	کد صنعت
۲۶/۱	۹۳/۰	۰/۴	۱۱,۶۵۰	۱۰,۰۳۴	۶,۹۹۹	۶,۹۱۴	۴,۶۰۱	تولید پمپ و کمپرسور و شیر و سوپاپ	۲۹۱۲
۷/۳	۹۳/۳	۰/۳	۷,۵۱۰	۸,۳۹۴	۱۱,۰۵۰	۶,۶۸۰	۵,۶۶۵	تولید ماشین آلات معدن و استخراج	۲۹۲۴
۴۱/۵	۹۳/۷	۰/۳	۱۴,۴۸۶	۹,۹۲۸	۴,۱۶۶	۵,۴۳۳	۲,۶۱۰	تولید کالاهای نساجی ساخته شده به جز پوشاک	۱۷۲۱
-۲/۰	۹۴/۰	۰/۳	۲,۴۳۶	۲۲,۳۰۹	-	۵,۷۳۷	۲,۷۴۸	تولید سلاح و مهمات	۲۹۲۷
۵۵/۸	۹۴/۳	۰/۳	۱۷,۶۰۱	۶,۴۰۴	۲,۱۹۱	۲,۶۴۴	۲,۹۸۶	تولید نوشابه‌های غیرالکلی گازدار	۱۵۵۴
۳۳/۰	۹۴/۵	۰/۳	۷,۰۳۷	۹,۴۵۲	۵,۷۳۳	۶,۳۳۰	۲,۳۴۴	تولید وسایل بازی و اسباب‌بازی	۳۶۹۴
۴۸/۴	۹۴/۸	۰/۳	۷,۳۸۵	۱۳,۳۷۰	۵,۰۶۳	۲,۰۱۶	۱,۵۳۳	تولید موتورهای برق و زرناتور	۳۱۱۰
۷۳/۱	۹۵/۰	۰/۳	۷,۵۱۳	۶,۱۵۸	۱۳,۵۰۵	۲,۰۷۹	۸۳۶	تولید کیف و چمدان و محصولات مشابه	۱۹۱۲
۳۶/۹	۹۵/۳	۰/۳	۸,۴۵۹	۵,۳۳۳	۷,۳۵۰	۴,۴۳۶	۲,۴۰۷	تولید لامپهای الکتریکی و تجهیزات روشنایی	۳۱۵۰
-	۹۵/۵	۰/۳	۱۸,۰۵۸	۷,۵۱۶	۵۷۰	-	-	تولید فرآورده‌های کوره کک	۲۳۱۰
-۱۲/۱	۹۵/۷	۰/۳	۴,۹۴۳	۴,۰۹۴	۲,۳۰۳	۲,۵۳۷	۸,۳۸۶	تولید ماشین آلات کشاورزی و جنگلداری	۲۹۲۱
۱/۷	۹۵/۹	۰/۳	۴,۱۰۶	۴,۳۱۹	۷,۰۴۹	۲,۱۵۷	۲,۸۴۵	تولید فرآورده‌های لبنی	۱۵۲۰
۶۰/۳	۹۶/۱	۰/۳	۱۴,۰۶۶	۲,۰۴۸	۱,۱۴۳	۲,۵۸۸	۲,۱۳۹	تولید جواهرات و کالاهای وابسته	۳۶۹۱
۱۸۳/۳	۹۶/۳	۰/۳	۱۸,۰۹۱	۱,۸۳۸	۷۸۳	۷۸۳	۲۸۱	تولید ماشین آلات برای تولید منسوجات	۲۹۲۶
۱/۸/۵	۹۶/۵	۰/۳	۵,۷۳۵	۵,۳۴۶	۲,۵۵۹	۲,۴۳۷	۲,۹۰۸	تولید سایر محصولات چوبی	۲۰۲۹
۱۰/۳	۹۶/۷	۰/۳	۵,۱۱۴	۴,۰۳۱	۴,۳۴۱	۲,۷۳۰	۲,۴۶۲	تولید سایر مصنوعات طبقه‌بندی نشده	۳۶۹۹
۴۹/۳	۹۶/۸	۰/۳	۶,۳۱۸	۵,۹۱۵	۲,۱۴۵	۲,۹۳۱	۱,۳۵۵	تولید محصولات فلزی ساختمانی	۲۸۱۱
۳۵/۶	۹۷/۰	۰/۳	۹,۳۶۳	۱,۹۹۰	۲,۸۳۰	۱,۹۶۹	۲,۷۶۸	آماده‌سازی و آردکردن غلات و حبوبات	۱۵۳۱

جدول (۲) - صادرات ایران به جهان به تفکیک صنایع مختلف طی سالهای ۲۰۰۳-۱۹۹۹

(هزار دلار)

متوسط نرخ رشد سالانه (درصد)	سهام تراکمی	درصد سهم متوسط از صادرات صنعتی	۲۰۰۳	۲۰۰۲	۲۰۰۱	۲۰۰۰	۱۹۹۹	شرح کد	کد صنعت
۹۳/۹	۹۷/۳	۰/۳	۱۰,۴۴۹	۲,۹۵۱	۲,۴۰۱	۲,۳۳۸	۷۳۹	تولید فرستنده‌های تلویزیونی و رادیویی	۳۲۲۰
۸/۳	۹۷/۴	۰/۳	۵,۳۴۱	۴,۰۷۸	۲,۳۹۶	۲,۹۶۶	۲,۸۱۵	تولید سایر محصولات کانی غیر فلزی	۲۶۹۹
۵۵/۳	۹۷/۵	۰/۳	۱۰,۸۳۸	۲,۴۹۷	۲,۰۹۸	۲,۱۸۷	۱,۸۶۳	تولید انواع موتور سیکلت	۳۵۹۱
۲۵/۵	۹۷/۷	۰/۳	۸,۳۹۱	۲,۴۵۵	۲,۰۴۰	۱,۸۹۸	۱,۸۴۸	تولید جعبه و کارتن و سایر وسایل	۲۱۰۲
۳۷/۵	۹۷/۸	۰/۱	۴,۴۸۹	۲,۵۴۰	۴,۵۳۴	۲,۸۳۶	۱,۶۹۷	تولید ماشین ابزار	۲۹۲۲
۳۱/۷	۹۸/۰	۰/۱	۴,۸۷۴	۲,۷۹۳	۱,۹۳۷	۲,۴۳۷	۱,۶۱۹	تولید بدنه - اتاق‌سازی - برای وسایل نقلیه موتوری	۳۴۲۰
۹۶/۸	۹۸/۱	۰/۱	۸,۴۳۳	۴,۰۶۹	۴۸۰	۹۶۵	۵۶۳	تولید خمیر کاغذ و کاغذ و مقوا	۲۱۰۱
۶۱/۷	۹۸/۳	۰/۱	۶,۱۶۳	۲,۴۷۳	۱,۸۳۹	۱,۶۰۲	۹۰۲	تولید سایر ماشین آلات با کاربرد خاص	۲۹۲۹
۳۲/۹	۹۸/۳	۰/۱	۹,۸۳۶	۶۵	-	۷۴۲	۲,۱۵۱	تولید و تعمیر تجهیزات راه‌آهن	۳۵۲۰
۱۰۰/۳	۹۸/۴	۰/۱	۵,۳۵۰	۵,۶۳۶	۹۴۴	۴۸۷	۳۲۶	تولید سایر تجهیزات الکتریکی طبقه‌بندی نشده	۳۱۹۰
۱/۸	۹۸/۵	۰/۱	۲,۷۱۶	۲,۱۲۵	۲,۳۶۱	۱,۸۹۸	۲,۵۳۴	تولید ورقه‌های روکش شده و نخته چندلایه	۲۰۲۱
۷/۷	۹۸/۶	۰/۱	۲,۳۶۸	۱,۸۴۶	۲,۳۰۵	۲,۱۷۶	۱,۷۶۱	تولید محصولات ساخته شده از بتن	۲۶۹۵
۵۳/۷	۹۸/۷	۰/۱	۴,۵۷۹	۲,۵۷۵	۱,۵۴۵	۱,۳۹۲	۸۳۰	تولید آلات برنده و ابزار دستی	۲۸۹۳
۳۰/۵/۶	۹۸/۸	۰/۱	۵,۴۱۴	۱,۵۶۶	۲,۴۰۷	۱۳۱	۳۰	سایر انتشارات	۲۲۱۹
۱۴/۳	۹۸/۹	۰/۱	۱,۹۷۵	۲,۶۱۹	۱,۱۶۱	۱,۵۷۹	۱,۱۶۳	تولید قند و شکر	۱۵۴۲
۵۳/۳	۹۹/۰	۰/۱	۴,۳۱۶	۱,۹۷۵	۱,۳۰۷	۱,۰۹۹	۷۸۱	تولید ماشین آلات عمل‌آوری مواد غذایی	۲۹۲۵
۶۵/۳	۹۹/۱	۰/۱	۲,۳۳۳	۲,۸۹۶	۱,۴۳۶	۳۱۲	۴۴۸	تولید گیرنده‌های تلویزیون و رادیو	۳۲۳۰
۱۲/۹	۹۹/۱	۰/۱	۱,۸۹۶	۶۱۳	۲,۱۷۹	۱,۴۹۸	۱,۱۶۶	تولید انواع دوجرخه و صندلی جرخ‌دار معلولین	۳۵۹۲

ادامه جدول (۲) - صادرات ایران به جهان به تفکیک صنایع مختلف طی سالهای ۲۰۰۳-۱۹۹۹

متوسط نرخ رشد سالیانه (درصد)	سهام تراکمی	درصد سهم متوسط از صادرات صنعتی	۲۰۰۳	۲۰۰۲	۲۰۰۱	۲۰۰۰	۱۹۹۹	شرح کد	کد صنعت
۲۰/۹	۹۹/۳	۰/۱	۱,۲۰۰	۱,۳۵۴	۲,۴۱۵	۱,۷۷۸	۵۶۳	تولید تجهیزات بالابرنده و جابه‌جا کننده	۲۹۱۵
۸۹/۳	۹۹/۳	۰/۱	۲,۷۷۰	۷۹۷	۱,۴۶۱	۹۶۹	۳۹۴	تولید خوراک دام و حیوانات	۱۵۳۳
۲۲/۳	۹۹/۳	۰/۱	۸۸۳	۳۹۳	۴,۸۳۹	۶۹۵	۲۱۶	تولید کالاهای ورزشی	۳۶۹۳
۳۴/۷	۹۹/۴	۰/۱	۱,۷۱۰	۱,۹۵۴	۱,۱۴۴	۶۸۷	۷۰۸	تولید ابزارها و پیلها و باتریهای اولیه	۳۱۴۰
۶۰/۸	۹۹/۴	۰/۱	۲,۷۷۹	۱,۰۰۴	۱,۱۳۳	۷۵۷	۴۱۶	انتشار کتاب و بروشور و کتابهای موسیقی	۲۲۱۱
۳۳/۳	۹۹/۵	۰/۱	۱,۶۶۳	۱,۵۰۲	۱,۵۱۹	۷۶۱	۵۳۷	تولید سایر کالاهای کاغذی و مقوایی	۲۱۰۹
۵۰/۴	۹۹/۵	۰/۱	۲,۰۸۰	۱,۰۳۵	۵۰۰	۶۳۱	۶۰۳	تولید ساعتها و انواع دیگر ساعت	۳۳۳۰
-۳۴/۵	۹۹/۶	۰/۱	۸۰۷	۱,۷۸۱	۲۰۸	۵۳۰	۲,۴۸۰	تولید ابزارها و وسایل ویژه اندازه‌گیری	۳۳۱۲
۶۵/۶	۹۹/۶	۰/۰	۱,۷۶۸	۶۸۹	۲,۴۰۶	۳۹۷	۲۱۳	تولید اجاق و کوره و مشعلهای کوره	۲۹۱۴
۳۸/۷	۹۹/۷	۰/۰	۵۱۳	۲,۷۸۵	۳۴۹	۱۵۹	۱۳۸	تولید مولدهای بخار بجز دیگ‌های آب گرم	۲۸۱۳
۴۰/۸	۹۹/۷	۰/۰	۲,۰۸۳	۹۰۷	۹۴۹	۱۷۱	۵۳۹	تولید پاناقان و دنده و چرخ دنده	۲۹۱۳
-	۹۹/۷	۰/۰	۲,۱۶۱	۱,۰۰۶	۹۶۰	۱	-	تولید دارو و مواد شیمیایی مورد استفاده در پزشکی	۲۴۲۳
۹/۷	۹۹/۷	۰/۰	۷۴۵	۷۱۳	۱,۳۵۰	۷۰۵	۵۱۳	تولید محصولات سرمایه‌گذاری نسوز- عایق حرارت	۲۶۹۲
-	۹۹/۷	۰/۰	۲,۶۳۱	۵۹	۴۰	۳۱۱	-	تولید محصولات از توتون و تنباکوسیگار	۱۶۰۰
۱۷/۳	۹۹/۹	۰/۰	۳۶۸	۸۵۲	۴۹۱	۷۹۲	۱۹۵	تولید ماشین‌آلات اداری و حسابگر و محاسباتی	۳۰۰۰
۲۰۹/۷	۹۹/۹	۰/۰	۹۳	۳۱۳	۲,۳۴۳	۹۷	۱	عمل آوردن و رنگ کردن پوست خزدار	۱۸۲۰
۱۲/۳	۹۹/۹	۰/۰	۵۰۹	۴۶۷	۶۱۱	۳۹۹	۳۳۱	تولید لامپها و لامپهای لوله‌ای الکترونیکی	۲۲۱۰
۳۸/۹	۹۹/۹	۰/۰	۱,۰۵۸	۱۶۳	۱۵۷	۲۵۵	۳۸۴	چاپ	۲۲۲۱

(هزار دلار)

ادامه جدول (۲) - صادرات ایران به جهان به تفکیک صنایع مختلف طی سالهای ۲۰۰۳-۱۹۹۹

(هزار دلار)

متوسط نرخ رشد سالیانه (درصد)	سهام تراکمی	درصد سهم متوسط از صادرات صنعتی	۲۰۰۳	۲۰۰۲	۲۰۰۱	۲۰۰۰	۱۹۹۹	شرح کد	کد صنعت
۳۴/۶	۹۹/۹	۰/۰	۶۹۲	۲۵۹	۳۹۵	۲۰۴	۲۱۱	تولید نشاسته و فرآورده‌های نشاسته‌ای	۱۵۳۲
۵۹/۳	۱۰۰/۰	۰/۰	۶۷۴	۶۴	۳۷۸	۳۲۹	۱۰۵	تولید موتور و توربین-بجز موتورهای وسایل نقلیه	۲۹۱۱
-	۱۰۰/۰	۰/۰	-	۱۰۱۰۴	-	-	-	تولید وسایل نقلیه هوایی و فضایی	۳۵۳۰
۶/۸	۱۰۰/۰	۰/۰	۲۸۳	۱۴۸	۱۸۵	۲۰۴	۲۱۸	تولید مصنوعات نجاری و قفسه‌بندی	۲۰۲۲
-	۱۰۰/۰	۰/۰	۲۰۲	۱۲۰	۵۲۸	۱۹	-	تولید ماشین‌آلات متالورژی-ذوب فلز	۲۹۲۳
۶۸/۳	۱۰۰/۰	۰/۰	۳۹۲	۱۶۷	۹۸	۹۱	۴۹	تولید تجهیزات پزشکی و جراحی	۳۳۱۱
۶/۰	۱۰۰/۰	۰/۰	۷۳	۲۵۹	۳۲۹	۳۶	۵۷	اره‌کشی و رنده‌کاری چوب	۲۰۱۰
۱۳۱/۳	۱۰۰/۰	۰/۰	۹۶	۱۲	۲۲۲	۷۹	۴	تولید تجهیزات کنترل عملیات صنعتی	۳۳۱۳
۱۸۳/۹	۱۰۰/۰	۰/۰	۲۶۰	۴۱	۲	۷۸	۴	تولید سایر وسایل حمل و نقل	۳۵۹۹
-	۱۰۰/۰	۰/۰	۸۹	-	-	-	-	انتشار روزنامه و مجله و نشریات ادواری	۲۲۱۲
۲۲/۹	-	N/D	۲,۱۵۰,۲۰۸	۲,۳۵۱,۲۵۵	۲,۵۰۴,۳۷۳	۱,۸۷۲,۴۹۰	۱,۳۷۹,۵۷۶	صادرات صنعتی	
۱۴/۴	-	-	۳۲,۷۸۸,۰۰۰	۲۸,۲۵۵,۷۹۲	۲۲,۲۹۲,۳۲۶	۳۷,۷۷۱,۳۹۶	۱۹,۷۲۶,۰۰۰	کل صادرات	

ماخذ: مرکز تجارت بین‌الملل، نرم‌افزار آماری PC/TAS، نگارش ۲۰۰۴ و محاسبات پژوهش.

جدول (۳) - مجموع صادرات جهان به تفکیک صنایع مختلف طی سال‌های ۲۰۰۳-۱۹۹۹

(میلیون دلار)

کد صنعت	۱۹۹۹	۲۰۰۰	۲۰۰۱	۲۰۰۲	۲۰۰۳	درصد سهم متوسط از صادرات صنعتی	سهم تراکمی	متوسط نرخ رشد سالیانه (درصد)
۳۰۰۰	۲۲۶.۷۵۴	۲۷۷.۲۵۷	۲۴۹.۰۴۶	۲۴۴.۲۲۱	۲۷۷.۵۱۳	۹/۷۹	۹/۸	۴/۱
۳۴۱۰	۲۲۷.۹۰۰	۲۴۴.۲۸۲	۲۴۲.۷۲۰	۲۵۸.۶۲۰	۲۹۲.۵۶۴	۹/۷۴	۱۹/۵	۵/۳
۳۴۳۰	۱۴۴.۴۸۹	۱۵۵.۱۷۵	۱۴۹.۶۲۲	۱۶۴.۷۰۶	۱۹۲.۰۸۱	۶/۱۴	۲۵/۷	۷/۴
۳۲۲۰	۹۷.۰۹۷	۱۲۴.۰۶۲	۱۲۴.۲۹۷	۱۱۷.۶۱۴	۱۲۱.۰۵۲	۴/۵۲	۲۰/۲	۵/۷
۲۳۲۰	۲۷.۰۸۸	۵۴.۶۲۳	۶۸.۷۲۰	۱۴۰.۸۳۹	۱۶۱.۱۴۲	۲/۴۵	۲۳/۷	۵۶/۲
۱۸۱۰	۷۵.۱۸۰	۸۱.۸۷۲	۸۲.۰۴۹	۸۵.۴۴۸	۹۷.۸۸۵	۲/۲۲	۲۶/۹	۶/۸
۲۵۲۰	۷۲.۷۴۲	۷۹.۴۱۲	۷۹.۲۱۴	۸۵.۴۲۲	۹۹.۹۲۶	۲/۱۹	۴۰/۱	۷/۹
۲۷۱۰	۶۱.۲۷۲	۷۰.۱۲۰	۶۸.۷۰۲	۷۲.۱۶۲	۸۹.۰۴۴	۲/۷۶	۴۲/۸	۹/۸
۲۷۲۰	۶۱.۹۵۷	۷۱.۶۱۲	۶۸.۱۲۴	۶۷.۸۸۰	۷۶.۰۷۹	۲/۶۴	۴۵/۵	۵/۳
۲۹۱۲	۵۶.۲۸۸	۵۸.۶۲۰	۵۹.۲۲۸	۶۲.۶۷۹	۷۴.۸۰۸	۲/۲۸	۴۷/۸	۷/۴
۲۹۱۹	۵۴.۵۲۸	۵۷.۱۹۶	۵۷.۵۲۴	۵۹.۲۲۲	۷۰.۷۶۸	۲/۲۸	۵۰/۱	۶/۷
۳۱۲۰	۵۲.۰۲۹	۵۹.۰۵۸	۵۵.۴۰۸	۵۶.۲۰۸	۶۷.۲۲۲	۲/۲۱	۵۲/۳	۶/۷
۲۸۹۹	۵۲.۱۴۸	۵۵.۹۱۷	۵۴.۲۸۴	۵۷.۰۶۰	۶۵.۶۰۹	۲/۱۷	۵۴/۵	۵/۹
۲۴۱۱	۴۵.۰۱۶	۵۲.۵۲۱	۵۴.۱۰۹	۵۶.۲۸۳	۶۸.۷۷۱	۲/۱۲	۵۶/۶	۱۱/۲
۲۹۲۹	۵۰.۱۰۸	۶۱.۷۵۱	۵۱.۲۸۵	۷۷.۳۷۷	۵۸.۵۲۰	۲/۰۷	۵۸/۷	۴/۰
۲۴۱۳	۴۲.۲۸۷	۵۱.۴۶۸	۴۸.۲۹۴	۴۷.۸۴۰	۵۷.۱۷۴	۱/۸۸	۶۰/۶	۷/۸
۳۶۱۰	۴۲.۲۵۴	۴۴.۹۸۶	۴۲.۲۹۱	۴۵.۶۱۶	۵۲.۸۲۹	۱/۷۵	۶۲/۳	۵/۷
۳۲۳۰	۳۱.۸۶۴	۳۷.۸۹۶	۲۸.۸۰۵	۴۴.۰۱۶	۵۱.۰۴۱	۱/۵۵	۶۲/۹	۱۲/۵
۳۱۱۰	۲۴.۷۱۲	۲۹.۰۰۰	۲۶.۹۵۸	۲۵.۲۳۶	۴۱.۰۰۸	۱/۴۲	۶۵/۳	۴/۳
۱۹۲۰	۲۲.۹۲۴	۲۴.۷۲۹	۲۵.۹۳۱	۲۶.۲۹۱	۲۹.۶۸۸	۱/۳۸	۶۶/۷	۴/۰
۲۹۲۴	۲۱.۹۷۵	۲۲.۰۲۹	۲۴.۱۲۱	۲۶.۹۹۷	۲۳.۶۹۰	۱/۳۷	۶۸/۰	۸/۱
۲۱۰۱	۲۱.۱۴۵	۲۴.۲۱۰	۲۲.۵۷۱	۲۲.۷۰۲	۴۰.۶۴۵	۱/۳۲	۶۹/۴	۶/۹
۳۲۰۰	۲۷.۲۲۹	۲۴.۰۹۵	۲۱.۶۱۴	۲۲.۶۶۱	۴۴.۴۴۲	۱/۳۰	۷۰/۷	۱۲/۰
۲۹۳۰	۲۸.۸۲۱	۲۰.۵۲۶	۲۱.۸۲۶	۲۵.۵۰۹	۴۲.۶۱۸	۱/۳۰	۷۲/۰	۱۰/۹
۳۱۹۰	۲۲.۰۰۲	۲۲.۴۴۲	۲۲.۲۵۲	۲۵.۲۶۶	۲۸.۵۰۹	۰/۹۲	۷۲/۹	۶/۷
۲۵۱۱	۲۲.۲۲۷	۲۲.۸۰۷	۲۲.۱۵۶	۲۲.۵۹۱	۲۷.۴۴۸	۰/۹۱	۷۲/۸	۴/۳
۱۶۰۰	۱۲.۶۴۷	۱۲.۶۵۸	۱۲.۱۷۴	۱۲.۹۸۴	۶۶.۱۳۹	۰/۹۰	۷۴/۷	۴۸/۴
۳۲۱۰	۲۰.۴۰۱	۲۶.۶۲۶	۲۱.۲۹۹	۲۰.۵۲۲	۲۲.۶۶۰	۰/۸۶	۷۵/۶	۲/۸
۱۵۲۰	۲۰.۴۰۹	۱۹.۷۸۴	۲۱.۱۲۰	۲۰.۷۲۷	۲۵.۲۲۱	۰/۸۲	۷۶/۴	۵/۴

ادامه جدول (۳) - مجموع صادرات جهان به تفکیک صنایع مختلف طی سال‌های ۲۰۰۳-۱۹۹۹

(میلیون دلار)

متوسط نرخ رشد سالیانه (درصد)	سهم تراکمی	درصد سهم متوسط از صادرات صنعتی	۲۰۰۳	۲۰۰۲	۲۰۰۱	۲۰۰۰	۱۹۹۹	کد صنعت
۲/۰	۷۷/۳	۰/۸۱	۳۲,۱۱۷	۱۹,۰۹۱	۳۱,۸۷۱	۳۱,۸۹۵	۲۰,۵۳۵	۱۵۱۲
۴/۵	۷۸/۰	۰/۷۹	۳۳,۹۶۴	۱۹,۷۴۵	۱۹,۴۷۹	۳۱,۶۹۰	۱۹,۳۵۲	۲۹۲۲
۰/۴	۷۸/۸	۰/۷۸	۱۹,۷۴۷	۱۸,۳۷۲	۳۱,۹۱۸	۳۳,۲۳۱	۱۹,۴۶۳	۳۱۳۰
۹/۰	۷۹/۵	۰/۷۳	۳۳,۶۰۱	۲۰,۱۳۶	۱۸,۱۴۲	۱۶,۸۱۴	۱۶,۶۹۶	۲۴۲۴
۷/۰	۸۰/۳	۰/۷۰	۳۱,۶۷۰	۱۸,۳۶۵	۱۸,۳۷۲	۱۷,۳۸۵	۱۶,۵۶۰	۳۶۹۱
۹/۶	۸۰/۹	۰/۷۰	۳۳,۱۵۹	۱۸,۳۸۵	۱۷,۳۹۷	۱۷,۱۴۰	۱۶,۰۴۵	۲۶۱۰
۷/۱	۸۱/۶	۰/۶۶	۲۰,۷۶۴	۱۶,۸۳۳	۱۶,۴۰۳	۱۶,۴۶۵	۱۵,۷۹۵	۲۵۱۹
۴/۰	۸۲/۳	۰/۶۴	۱۹,۴۰۹	۱۶,۱۳۳	۱۵,۷۷۷	۱۵,۷۶۹	۱۶,۶۱۹	۲۴۲۹
۳/۷	۸۲/۸	۰/۶۴	۱۸,۳۵۸	۱۶,۳۶۸	۱۶,۶۹۶	۱۶,۵۰۱	۱۵,۸۰۴	۲۹۱۵
۶/۷	۸۳/۵	۰/۶۳	۱۸,۳۱۴	۱۷,۷۳۹	۱۷,۰۱۱	۱۵,۴۳۴	۱۴,۱۴۹	۲۹۱۱
۴/۷	۸۴/۱	۰/۵۸	۱۷,۰۴۳	۱۵,۳۶۷	۱۴,۷۴۳	۱۵,۳۳۳	۱۴,۱۹۹	۱۷۱۱
۷/۰	۸۴/۶	۰/۵۷	۱۸,۳۹۳	۱۵,۵۷۹	۱۴,۰۱۷	۱۳,۴۱۱	۱۳,۹۳۴	۱۵۱۳
۵/۴	۸۵/۳	۰/۵۶	۱۶,۰۹۶	۱۴,۱۷۰	۱۵,۵۷۸	۱۴,۳۳۵	۱۳,۰۶۳	۱۵۱۱
۵/۵	۸۵/۷	۰/۵۳	۱۶,۰۸۵	۱۳,۹۹۷	۱۳,۰۴۹	۱۳,۳۹۲	۱۳,۹۹۵	۲۸۱۱
۵/۷	۸۶/۳	۰/۵۳	۱۶,۳۸۱	۱۴,۰۱۶	۱۳,۳۱۱	۱۳,۳۸۵	۱۳,۰۳۱	۲۹۲۱
۵/۱	۸۶/۷	۰/۵۱	۱۴,۸۷۲	۱۳,۷۹۹	۱۳,۴۴۶	۱۳,۷۳۶	۱۳,۱۹۰	۲۸۹۳
۸/۵	۸۷/۳	۰/۵۰	۱۶,۱۴۵	۱۳,۷۰۷	۱۳,۸۴۳	۱۱,۶۸۴	۱۱,۶۵۳	۱۵۴۹
۷/۳	۸۷/۷	۰/۵۰	۱۵,۶۳۹	۱۳,۴۱۹	۱۳,۶۳۶	۱۳,۴۳۵	۱۱,۸۴۳	۲۹۱۳
۸/۰	۸۸/۳	۰/۴۹	۱۵,۶۰۸	۱۳,۱۷۲	۱۳,۳۳۶	۱۱,۹۶۴	۱۱,۴۸۸	۳۱۵۰
۹/۳	۸۸/۷	۰/۴۹	۱۶,۳۶۰	۱۳,۴۴۵	۱۱,۷۷۱	۱۳,۳۳۷	۱۱,۵۳۱	۳۴۲۰
۵/۹	۸۹/۳	۰/۴۸	۱۳,۴۳۰	۱۳,۹۸۲	۱۳,۱۹۳	۱۳,۳۷۲	۱۰,۶۵۳	۱۹۱۱
۷/۳	۸۹/۷	۰/۴۵	۱۴,۵۵۴	۱۱,۹۵۸	۱۰,۶۴۷	۱۰,۹۴۸	۱۱,۰۱۵	۲۰۲۱
۶/۷	۹۰/۱	۰/۴۳	۱۳,۸۷۳	۱۱,۶۹۰	۱۰,۹۰۶	۱۰,۱۲۸	۹,۹۳۰	۲۱۰۹
۳/۵	۹۰/۵	۰/۴۰	۱۱,۷۳۸	۱۰,۵۳۳	۱۰,۳۳۴	۱۰,۳۳۴	۱۰,۳۳۶	۲۲۱۱
۸/۸	۹۰/۹	۰/۴۰	۱۳,۴۶۸	۱۰,۸۰۵	۱۰,۱۱۳	۱۰,۰۳۷	۸,۸۹۷	۳۳۱۳
۸/۵	۹۱/۳	۰/۳۹	۱۳,۳۴۸	۱۰,۳۱۷	۹,۸۳۶	۱۰,۲۴۰	۸,۹۳۳	۳۵۹۱
۳/۷	۹۱/۷	۰/۳۸	۱۱,۰۳۹	۹,۶۹۹	۹,۴۹۸	۱۰,۱۷۰	۹,۵۴۰	۳۶۹۹
۸/۰	۹۲/۰	۰/۳۸	۱۳,۰۵۸	۱۰,۱۲۵	۹,۳۵۶	۹,۳۸۶	۸,۸۷۴	۲۴۲۲
۳/۳	۹۲/۴	۰/۳۴	۹,۷۹۳	۸,۷۴۹	۸,۵۸۸	۹,۱۶۵	۸,۵۹۱	۳۶۹۴
۶/۶	۹۲/۷	۰/۳۳	۱۰,۱۹۴	۸,۳۱۷	۸,۱۰۰	۹,۳۸۵	۷,۹۰۸	۳۱۴۰

ادامه جدول (۳) - مجموع صادرات جهان به تفکیک صنایع مختلف طی سالهای ۲۰۰۳-۱۹۹۹

(میلیون دلار)

متوسط نرخ رشد سالیانه (درصد)	سهم تراکمی	درصد سهم متوسط از صادرات صنعتی	۲۰۰۳	۲۰۰۲	۲۰۰۱	۲۰۰۰	۱۹۹۹	کد صنعت
۸/۸	۹۳/۰	۰/۳۳	۱۰.۸۷۷	۹.۰۲۷	۸.۰۸۳	۷.۵۶۰	۷.۷۵۴	۱۵۴۱
۳/۴	۹۳/۴	۰/۳۳	۸.۹۶۵	۸.۲۸۲	۹.۷۹۴	۷.۸۳۶	۸.۱۵۳	۱۵۴۲
۵/۹	۹۳/۷	۰/۳۳	۹.۸۰۹	۸.۶۹۴	۸.۱۹۱	۸.۰۹۳	۷.۸۱۲	۲۱۰۲
۱۳/۵	۹۴/۰	۰/۳۳	۱۱.۴۷۳	۸.۴۰۴	۷.۸۴۷	۷.۶۸۱	۶.۹۰۳	۱۷۲۱
۵/۷	۹۴/۳	۰/۳۱	۹.۵۰۲	۸.۳۳۶	۷.۶۳۳	۷.۵۴۱	۷.۶۰۵	۲۶۹۳
۷/۱	۹۴/۶	۰/۳۱	۹.۳۶۱	۷.۹۳۸	۸.۰۸۸	۷.۹۵۱	۷.۱۳۷	۱۹۱۲
۷/۶	۹۴/۹	۰/۳۰	۹.۴۴۵	۸.۱۱۴	۷.۷۳۵	۷.۱۹۳	۷.۰۴۱	۱۵۴۳
۸/۸	۹۵/۳	۰/۳۰	۹.۳۵۸	۷.۹۵۴	۷.۷۸۶	۷.۳۶۹	۶.۶۷۸	۳۳۱۲
۲/۱	۹۵/۵	۰/۲۹	۸.۱۵۵	۷.۳۰۴	۷.۳۷۹	۷.۷۶۱	۷.۴۹۷	۲۶۹۱
۵۳/۰	۹۵/۸	۰/۲۸	۲۰.۵۲۳	۴.۵۷۸	۴.۳۴۱	۴.۰۸۸	۳.۷۵۱	۱۵۳۳
۲/۹	۹۶/۱	۰/۲۸	۸.۸۳۸	۶.۰۸۴	۶.۷۵۰	۷.۱۷۵	۷.۸۶۹	۱۵۳۱
۶/۱	۹۶/۳	۰/۲۵	۷.۸۳۵	۶.۷۰۰	۶.۱۵۸	۶.۱۰۱	۶.۱۷۸	۲۹۲۵
۱۱/۸	۹۶/۶	۰/۳۳	۷.۸۷۰	۶.۳۳۵	۵.۶۴۷	۵.۱۰۸	۵.۰۳۹	۱۵۵۴
۷/۶	۹۶/۸	۰/۳۱	۶.۴۹۳	۵.۵۲۶	۵.۳۷۶	۵.۳۷۳	۴.۸۴۳	۲۰۲۹
-۶/۷	۹۷/۰	۰/۳۰	۴.۷۳۳	۴.۳۳۱	۵.۴۱۴	۵.۹۵۵	۶.۳۳۶	۲۹۱۴
-۱/۶	۹۷/۳	۰/۳۰	۵.۱۱۵	۴.۹۵۷	۴.۴۷۰	۵.۶۹۱	۵.۴۴۸	۲۹۲۷
۱۱/۳	۹۷/۴	۰/۱۹	۵.۵۷۳	۵.۳۳۷	۵.۷۳۱	۵.۰۹۹	۳.۶۴۷	۲۴۱۲
۴/۱	۹۷/۶	۰/۱۹	۵.۶۷۰	۴.۸۱۶	۴.۵۱۱	۵.۳۰۹	۴.۸۳۴	۳۵۹۲
۱۳/۴	۹۷/۷	۰/۱۸	۵.۸۳۷	۴.۶۴۳	۴.۴۴۱	۴.۷۵۷	۳.۶۵۳	۳۶۹۳
۴/۶	۹۷/۹	۰/۱۷	۵.۱۳۳	۴.۴۱۰	۴.۱۹۰	۴.۴۳۱	۴.۳۹۵	۲۰۲۲
۶/۱	۹۸/۱	۰/۱۷	۵.۱۳۰	۴.۶۱۹	۴.۳۰۱	۴.۱۹۹	۴.۰۴۳	۲۶۹۶
۲/۰	۹۸/۳	۰/۱۷	۴.۷۷۶	۴.۱۸۱	۴.۵۰۵	۴.۳۵۱	۴.۴۳۱	۲۶۹۴
۱۰/۷	۹۸/۴	۰/۱۷	۵.۵۱۵	۴.۴۸۵	۴.۳۹۱	۳.۹۰۱	۳.۶۷۳	۳۳۱۱
۶/۸	۹۸/۶	۰/۱۶	۴.۹۸۹	۴.۳۵۰	۴.۰۱۷	۴.۴۰۱	۳.۸۳۷	۲۹۲۶
۴/۸	۹۸/۷	۰/۱۶	۴.۷۷۸	۴.۰۵۶	۳.۸۵۷	۳.۷۸۱	۳.۹۵۵	۲۲۱۲
۵/۸	۹۸/۹	۰/۱۵	۴.۷۳۱	۳.۸۹۶	۳.۷۸۳	۳.۷۴۹	۳.۷۶۳	۲۴۲۳
۴/۴	۹۹/۰	۰/۱۳	۳.۷۸۲	۳.۴۰۹	۳.۳۰۱	۳.۳۴۶	۳.۱۸۷	۲۲۱۹
۴/۸	۹۹/۱	۰/۱۳	۴.۰۱۸	۳.۳۰۶	۳.۰۹۴	۳.۱۵۰	۳.۳۳۷	۲۸۱۲
-۲/۰	۹۹/۳	۰/۱۳	۳.۳۵۰	۱.۳۹۳	۴.۵۸۴	۳.۱۳۹	۳.۶۳۶	۳۵۱۱
۴/۱	۹۹/۴	۰/۰۹	۳.۶۳۸	۳.۳۵۸	۳.۳۴۳	۳.۴۶۴	۳.۳۳۴	۲۰۱۰

کد صنعت	۱۹۹۹	۲۰۰۰	۲۰۰۱	۲۰۰۲	۲۰۰۳	درصد سهم متوسط از صادرات صنعتی	سهم تراکمی	متوسط نرخ رشد سالیانه (درصد)
۲۶۹۹	۲,۱۵۰	۲,۱۸۸	۲,۱۵۵	۲,۴۱۹	۲,۹۱۲	۰/۰۹	۹۹/۴	۷/۹
۳۵۲۰	۲,۴۰۷	۲,۲۰۷	۲,۱۱۷	۲,۰۹۸	۲,۰۲۶	۰/۰۸	۹۹/۵	-۴/۳
۱۵۳۲	۱,۶۹۶	۱,۷۳۹	۱,۸۵۹	۱,۸۵۲	۲,۴۰۱	۰/۰۷	۹۹/۶	۹/۱
۲۶۹۲	۱,۷۳۹	۱,۶۷۲	۱,۸۰۲	۱,۸۶۵	۲,۲۸۲	۰/۰۷	۹۹/۷	۷/۰
۲۸۱۳	۱,۸۳۲	۱,۷۰۵	۱,۹۷۷	۱,۶۸۲	۱,۸۳۶	۰/۰۷	۹۹/۷	۰/۰
۲۹۲۳	۱,۷۵۹	۱,۴۸۲	۱,۵۷۹	۱,۵۹۴	۱,۸۵۴	۰/۰۶	۹۹/۸	۱/۳
۱۵۴۴	۱,۴۶۴	۱,۳۹۱	۱,۴۱۴	۱,۴۸۸	۱,۷۳۸	۰/۰۶	۹۹/۹	۴/۴
۲۶۹۵	۹۸۰	۷۳۸	۶۸۸	۷۳۰	۸۶۸	۰/۰۳	۹۹/۹	-۳/۰
۳۵۹۹	۶۱۶	۸۰۱	۶۸۰	۶۸۴	۹۰۳	۰/۰۳	۹۹/۹	۱۰/۰
۱۸۲۰	۵۰۲	۷۱۶	۴۶۷	۵۰۲	۵۶۴	۰/۰۲	۹۹/۹	۳/۰
۳۳۳۰	۵۴۳	۵۵۴	۴۷۵	۴۷۲	۳۹۴	۰/۰۲	۱۰۰/۰	-۷/۷
۳۵۳۰	۳۸۹	۴۷۲	۴۴۲	۳۴۷	۵۰۹	۰/۰۲	۱۰۰/۰	۷/۰
۲۲۲۱	۳۶۶	۴۳۹	۴۴۴	۴۴۹	۴۷۰	۰/۰۲	۱۰۰/۰	۶/۵
۲۳۱۰	۱۰۲	۱۰۵	۱۳۹	۱۳۱	۱۸۳	۰/۰۱	۱۰۰/۰	۱۵/۵
صادرات صنعتی	۲,۳۹۶,۰۷۵	۲,۵۵۲,۴۷۱	۲,۵۰۰,۳۲۵	۲,۶۴۲,۹۲۲	۳,۱۲۵,۳۱۵	۴۴/۹۰	-	۸/۰
کل	۵,۱۶۵,۷۰۶	۵,۸۸۴,۵۰۱	۵,۶۷۳,۸۱۶	۵,۸۰۷,۷۷۶	۶,۶۸۵,۳۲۶	۱۰۰/۰	-	۶/۷

ماخذ: مرکز تجارت بین‌الملل، نرم‌افزار آماری PC/TAS، نگارش ۲۰۰۴، و محاسبات پژوهش.

صنعت تولید پوشاک به‌استثنای پوشاک از پوست خردار (کد ۱۸۱۰)، در مقام پنجم صنایع صادراتی کشور قرار گرفته و طی دوره ۲۰۰۳-۱۹۹۹، معادل ۳/۵۳ درصد از کل صادرات صنعتی کشور را به خود اختصاص داده است. به‌رغم رشد همواره مثبت محصولات این صنعت طی دوره مورد بررسی، به‌سبب اندک بودن مقدار عددی رشد مزبور، این صنعت به‌لحاظ نرخ رشد در مقام سی‌ام صنایع صادراتی جهان قرار گرفته است. صادرات جهانی این صنعت نیز از وضع نسبتاً مشابه ایران برخوردار بوده و مقام ششم صادرات صنعتی جهان را به خود اختصاص داده است. صادرات این صنعت که به‌طور متوسط ۳/۱۹ درصد از کل صادرات جهان را داشته، همواره رشد کرده‌ولی جایگاه آن به‌لحاظ نرخ رشد صادرات چندان قابل توجه نبوده و رتبه چهل و چهارم را نصیب خود کرده است.

صادرات محصولات تولیدی صنایع کفش (کد ۱۹۲۰)، تولید مواد پلاستیکی به‌شکل اولیه (کد ۲۴۱۳)، عمل‌آوری و حفاظت میوه‌ها (کد ۱۵۱۳)، تولید محصولات پلاستیکی به‌جز کفش (کد ۲۵۲۰) و عمل‌آوری و حفاظت ماهی و فرآورده‌های ماهی (کد ۱۵۱۲) دیگر صنایع صادراتی مهم

این درحالیست که صادرات جهانی این صنعت با سهمی ۲/۷۶ درصدی از کل صادرات صنعتی جهان، مقام هشتم را به خود اختصاص داده است. روند تغییر صادرات جهانی این صنعت نیز نوساندار بوده، اما در مجموع با نرخ رشد ۹/۸ درصدی طی این دوره افزایش یافته است. جایگاه این رشته صنعتی به‌لحاظ نرخ رشد در مقام پانزدهم است.

تولید محصولات اساسی مسی (کد ۲۷۲۰)، با سهم ۵/۵۷ درصدی از صادرات صنعتی ایران، در جایگاه چهارم صنایع قرار گرفته است. صادرات این صنعت طی دوره مورد بررسی، سالیانه ۳۴ درصد افزایش یافته و به این لحاظ در مقام چهل و هشتم جای گرفته است. صادرات جهانی این رشته صنعتی روندی به‌شدت پرنوسان را طی کرده، اما در انتهای دوره نسبت به ابتدای آن افزایش نشان می‌دهد که البته به‌دلیل رشد اندک صادرات آن (۵/۳ درصد در سال) بوده و به این لحاظ در مقام نهم جدول جای گرفته است. همانگونه که ملاحظه می‌شود نرخ رشد صادرات جهانی این محصول بسیار کمتر از نرخ رشد صادرات ایران بوده که این امر در نهایت منجر به افزایش سهم ایران از صادرات جهانی این محصول شده است.

جدول (۴) - سهم ایران از صادرات جهانی به تفکیک صنایع مختلف طی سال‌های ۲۰۰۳-۱۹۹۹ (درصد)							
متوسط نرخ رشد سالیانه	متوسط سهم دوره	۲۰۰۳	۲۰۰۲	۲۰۰۱	۲۰۰۰	۱۹۹۹	کد صنعت
-	۵/۴۵	۱۰/۲۱	۵/۷۵	۰/۴۱	-	-	۲۳۱۰
-	۱/۱۰	۱/۵۱	-	۰/۶۸	-	-	۳۵۱۱
-۳/۳	۰/۹۵	۰/۷۷	۰/۸۳	۱/۱۵	۱/۱۰	۰/۸۸	۲۶۹۴
-۳۳/۲	۰/۹۲	۰/۳۳	۰/۴۳	۰/۸۳	۱/۳۷	۱/۶۷	۱۵۴۴
۳۳/۴	۰/۶۷	۱/۰۲	۰/۷۱	۰/۸۹	۰/۴۰	۰/۳۲	۲۶۹۶
-۱۳/۵	۰/۶۱	۰/۳۸	۰/۳۶	۰/۹۹	۰/۶۴	۰/۶۷	۲۳۲۰
۲۳/۶	۰/۵۶	۰/۹۰	۰/۷۵	۰/۴۴	۰/۳۲	۰/۳۸	۲۴۱۲
۲۱/۸	۰/۴۷	۰/۶۴	۰/۴۶	۰/۵۷	۰/۳۸	۰/۳۹	۲۴۱۱
-۳/۰	۰/۴۲	۰/۴۶	۰/۲۶	۰/۳۵	۰/۵۳	۰/۵۳	۱۵۱۳
-	۰/۳۲	-	۰/۳۲	-	-	-	۳۵۳۰
-۹/۶	۰/۳۲	۰/۲۱	۰/۳۸	۰/۳۲	۰/۳۵	۰/۳۲	۲۷۱۰
-۲۲/۲	۰/۳۱	۰/۲۱	۰/۱۶	۰/۲۴	۰/۳۹	۰/۵۷	۱۵۴۱
۵۹/۱	۰/۳۱	۰/۵۵	۰/۳۸	۰/۲۵	۰/۳۷	۰/۰۹	۱۹۱۱
۱۱/۰	۰/۳۰	۰/۳۷	۰/۲۵	۰/۴۸	۰/۳۰	۰/۱۸	۲۶۹۵
-۱۸/۵	۰/۲۷	۰/۱۶	۰/۲۳	۰/۳۰	۰/۳۰	۰/۳۷	۱۵۱۱
۶۲/۹	۰/۳۷	۰/۷۸	۰/۲۳	۰/۱۱	۰/۱۱	۰/۱۱	۳۳۳۰
۵/۳	۰/۲۶	۰/۳۱	۰/۳۰	۰/۲۶	۰/۳۹	۰/۳۵	۱۵۴۳
۵/۹	۰/۳۵	۰/۲۶	۰/۲۹	۰/۲۴	۰/۳۵	۰/۲۱	۲۴۲۴
-۹/۸	۰/۳۴	۰/۱۸	۰/۵۳	۰/۱۱	۰/۱۲	۰/۳۸	۲۸۱۲
۱۲/۹	۰/۳۴	۰/۳۲	۰/۳۵	۰/۳۱	۰/۳۲	۰/۳۰	۱۵۱۲
۵/۵	۰/۳۴	۰/۳۸	۰/۲۴	۰/۲۱	۰/۳۴	۰/۳۳	۲۶۹۳
۱۱/۸	۰/۳۱	۰/۳۷	۰/۳۵	۰/۱۹	۰/۱۵	۰/۱۷	۱۷۱۱
۱۴/۸	۰/۱۹	۰/۳۳	۰/۱۹	۰/۳۸	۰/۱۶	۰/۱۳	۱۹۲۰
۲۷/۳	۰/۱۸	۰/۳۰	۰/۳۰	۰/۱۶	۰/۱۳	۰/۱۱	۲۷۲۰
-۱/۴	۰/۱۷	۰/۰۵	۰/۴۷	-	۰/۱۰	۰/۰۵	۲۹۲۷
-۱/۴	۰/۱۶	۰/۱۸	۰/۱۷	۰/۱۶	۰/۱۴	۰/۱۸	۲۶۹۹
۳۸/۸	۰/۱۶	۰/۴۹	۰/۰۰	-	۰/۰۳	۰/۱۳	۳۵۲۰
۱۷/۶	۰/۱۴	۰/۱۸	۰/۱۹	۰/۱۴	۰/۱۳	۰/۰۹	۲۶۱۰
-	۰/۱۴	۰/۰۲	۰/۰۴	۰/۴۸	۰/۰۱	-	۱۸۲۰
۶/۰	۰/۱۴	۰/۱۳	۰/۳۱	۰/۱۵	۰/۰۹	۰/۱۱	۲۴۱۳
۱۹/۵	۰/۱۲	۰/۱۴	۰/۱۴	۰/۱۴	۰/۰۹	۰/۰۷	۲۶۹۱

جدول (۴) - سهم ایران از صادرات جهانی به تفکیک صنایع مختلف طی سال‌های ۱۹۹۹-۲۰۰۳ (درصد)							
متوسط نرخ رشد سالیانه	متوسط سهم دوره	۲۰۰۳	۲۰۰۲	۲۰۰۱	۲۰۰۰	۱۹۹۹	کد صنعت
۳۹/۳	۰/۰۹	۰/۳۳	۰/۱۰	۰/۰۴	۰/۰۵	۰/۰۶	۱۵۵۴
۴۳/۷	۰/۰۹	۰/۱۷	۰/۱۱	۰/۰۸	۰/۰۷	۰/۰۴	۲۴۲۲
۳۹/۱	۰/۰۹	۰/۱۳	۰/۱۴	۰/۱۰	۰/۰۷	۰/۰۳	۱۸۱۰
۱۶۵/۳	۰/۰۹	۰/۳۶	۰/۰۴	۰/۰۳	۰/۰۳	۰/۰۱	۲۹۲۶
-۰/۷	۰/۰۹	۰/۱۰	۰/۰۹	۰/۰۷	۰/۰۹	۰/۱۰	۱۵۴۹
۳۰/۵	۰/۰۹	۰/۳۳	۰/۰۴	۰/۰۴	۰/۰۶	۰/۰۸	۲۲۲۱
۲۴/۷	۰/۰۸	۰/۱۳	۰/۱۳	۰/۰۵	۰/۰۷	۰/۰۵	۱۷۲۱
۱۰/۱	۰/۰۸	۰/۰۹	۰/۰۹	۰/۰۷	۰/۰۷	۰/۰۶	۲۰۲۹
۲۷/۰	۰/۰۷	۰/۰۸	۰/۰۷	۰/۱۳	۰/۰۶	۰/۰۳	۲۸۹۹
۷/۶	۰/۰۷	۰/۰۹	۰/۰۷	۰/۰۶	۰/۰۸	۰/۰۷	۲۵۲۰
-۳/۴	۰/۰۷	۰/۰۵	۰/۰۷	۰/۰۷	۰/۱۰	۰/۰۶	۲۵۱۱
۶۱/۷	۰/۰۷	۰/۰۸	۰/۰۸	۰/۱۵	۰/۰۳	۰/۰۱	۱۹۱۲
۲۸/۷	۰/۰۷	۰/۰۷	۰/۱۱	۰/۰۷	۰/۰۷	۰/۰۳	۳۶۹۴
۷۵/۳	۰/۰۶	۰/۰۹	۰/۰۶	۰/۱۱	۰/۰۳	۰/۰۱	۲۵۱۹
۳۸/۸	۰/۰۶	۰/۰۳	۰/۳۳	۰/۰۳	۰/۰۱	۰/۰۱	۲۸۱۳
۲۰/۷	۰/۰۶	۰/۰۷	۰/۰۷	۰/۰۶	۰/۰۴	۰/۰۳	۲۴۲۹
۲۸۸/۶	۰/۰۵	۰/۱۴	۰/۰۵	۰/۰۸	۰/۰۰	۰/۰۰	۲۲۱۹
۳۷/۷	۰/۰۵	۰/۱۱	۰/۰۳	۰/۰۶	۰/۰۳	۰/۰۴	۱۵۳۱
۲۳/۵	۰/۰۵	۰/۰۹	۰/۰۳	۰/۰۵	۰/۰۴	۰/۰۴	۲۹۳۰
۳۸/۶	۰/۰۴	۰/۰۹	۰/۰۵	۰/۰۳	۰/۰۳	۰/۰۳	۳۱۳۰
۲۶/۸	۰/۰۴	۰/۰۵	۰/۰۴	۰/۰۶	۰/۰۴	۰/۰۳	۳۱۵۰
۲/۶	۰/۰۴	۰/۰۳	۰/۰۴	۰/۰۷	۰/۰۴	۰/۰۳	۲۶۹۲
۶/۳	۰/۰۴	۰/۰۵	۰/۰۴	۰/۰۵	۰/۰۴	۰/۰۴	۳۶۹۹
۳۷/۵	۰/۰۴	۰/۰۸	۰/۰۴	۰/۰۳	۰/۰۳	۰/۰۳	۲۱۰۲
۴۳/۲	۰/۰۴	۰/۰۹	۰/۰۳	۰/۰۳	۰/۰۳	۰/۰۳	۳۵۹۱
-۱۶/۹	۰/۰۳	۰/۰۳	۰/۰۳	۰/۰۳	۰/۰۳	۰/۰۶	۲۹۲۱
-	۰/۰۳	۰/۰۵	۰/۰۳	۰/۰۳	-	-	۲۴۲۳
۲۶/۵	۰/۰۳	۰/۰۳	۰/۰۱	۰/۱۱	۰/۰۱	۰/۰۱	۳۶۹۳
۸/۵	۰/۰۳	۰/۰۳	۰/۰۱	۰/۰۵	۰/۰۳	۰/۰۳	۳۵۹۲
۴۱/۴	۰/۰۳	۰/۰۴	۰/۰۴	۰/۰۳	۰/۰۳	۰/۰۱	۲۸۱۱
-۷/۳	۰/۰۳	۰/۰۳	۰/۰۳	۰/۰۳	۰/۰۳	۰/۰۳	۳۶۱۰
۴۶/۹	۰/۰۳	۰/۰۴	۰/۰۵	۰/۰۳	۰/۰۳	۰/۰۱	۲۹۱۹

جدول (ف) - سهم ایران از صادرات جهانی به تفکیک صنایع مختلف طی سال‌های ۲۰۰۳-۱۹۹۹ (درصد)							
متوسط نرخ رشد سالیانه	متوسط سهم دوره	۲۰۰۳	۲۰۰۲	۲۰۰۱	۲۰۰۰	۱۹۹۹	کد صنعت
۴۴/۵	۰/۰۳	۰/۰۶	۰/۰۳	۰/۰۲	۰/۰۲	۰/۰۱	۲۹۲۵
۱۱/۵	۰/۰۲	۰/۰۲	۰/۰۴	۰/۰۱	۰/۰۲	۰/۰۱	۱۵۴۲
۲۰/۷	۰/۰۲	۰/۰۲	۰/۰۳	۰/۰۲	۰/۰۲	۰/۰۱	۳۴۲۰
۴۹/۹	۰/۰۲	۰/۰۶	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۱	۳۶۹۱
-/۱۸	۰/۰۳	۰/۰۲	۰/۰۲	۰/۰۳	۰/۰۲	۰/۰۲	۲۹۲۴
۸۱/۹	۰/۰۲	۰/۰۴	۰/۰۲	۰/۰۴	۰/۰۰	۰/۰۰	۲۹۱۴
-۳/۶	۰/۰۲	۰/۰۲	۰/۰۲	۰/۰۳	۰/۰۲	۰/۰۲	۱۵۲۰
۲۳/۷	۰/۰۲	۰/۰۲	۰/۰۲	۰/۰۳	۰/۰۲	۰/۰۱	۱۵۳۳
-۵/۰	۰/۰۲	۰/۰۲	۰/۰۲	۰/۰۲	۰/۰۲	۰/۰۲	۲۰۲۱
۲۳/۴	۰/۰۲	۰/۰۳	۰/۰۱	۰/۰۲	۰/۰۱	۰/۰۱	۱۵۳۲
۴۲/۴	۰/۰۲	۰/۰۲	۰/۰۳	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۰	۳۱۱۰
-۳۰/۶	۰/۰۲	۰/۰۱	۰/۰۲	۰/۰۰	۰/۰۱	۰/۰۴	۳۳۱۲
۹۸/۲	۰/۰۲	۰/۰۳	۰/۰۴	۰/۰۱	۰/۰۰	۰/۰۰	۳۱۲۰
۴۶/۳	۰/۰۲	۰/۰۳	۰/۰۲	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۱	۲۸۹۳
۲۲/۰	۰/۰۲	۰/۰۲	۰/۰۱	۰/۰۲	۰/۰۱	۰/۰۱	۲۹۲۲
۰/۱	۰/۰۲	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۲	۰/۰۲	۰/۰۱	۳۴۱۰
۱۷/۰	۰/۰۱	۰/۰۲	۰/۰۲	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۱	۳۱۴۰
-	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۳	۰/۰۰	-	۲۹۲۳
۱۷/۵	۰/۰۱	۰/۰۲	۰/۰۲	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۱	۲۹۱۲
۱۵۸/۱	۰/۰۱	۰/۰۳	۰/۰۱	-	۰/۰۱	۰/۰۰	۳۵۹۹
۵۵/۴	۰/۰۱	۰/۰۲	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۰	۲۲۱۱
۲۴/۹	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۱	۲۱۰۹
۱۷/۷	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۱	۳۴۳۰
۸۷/۷	۰/۰۱	۰/۰۲	۰/۰۲	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۳۱۹۰
۱۶/۶	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۰	۲۹۱۵
۸۴/۱	۰/۰۱	۰/۰۲	۰/۰۱	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۲۱۰۱
۳۷/۴	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۰	۰/۰۰	۲۹۱۳
۱/۸	۰/۰۱	۰/۰۰	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۰	۰/۰۰	۲۰۱۰
۵۵/۵	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۲۹۲۹
۲/۱	۰/۰۰	۰/۰۱	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۱	۲۰۲۲
-۴۶/۸	۰/۰۰	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۳۲۳۰
-	۰/۰۰	۰/۰۱	۰/۰۰	۰/۰۰	-	-	۳۲۰۰

جدول (۴) - سهم ایران از صادرات جهانی به تفکیک صنایع مختلف طی سال‌های ۲۰۰۳-۱۹۹۹ (درصد)							
متوسط نرخ رشد سالیانه	متوسط سهم دوره	۲۰۰۳	۲۰۰۲	۲۰۰۱	۲۰۰۰	۱۹۹۹	کد صنعت
۵۱/۹	۰/۰۰	۰/۰۱	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۳۳۱۱
۸۳/۵	۰/۰۰	۰/۰۱	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۳۲۲۰
-	۰/۰۰	۰/۰۰	-	-	۰/۰۰	-	۱۶۰۰
۸/۱	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۳۲۱۰
۴۹/۲	۰/۰۰	۰/۰۰	-	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۲۹۱۱
-	۰/۰۰	۰/۰۰	-	-	-	-	۲۲۱۲
-	۰/۰۰	۰/۰۰	-	۰/۰۰	۰/۰۰	-	۳۳۱۳
-	-	-	-	-	-	-	۳۰۰۰
۱۳/۸	-۰/۰۹	-۰/۱۰	-۰/۰۹	۰/۱۰	-۰/۰۷	-۰/۰۶	صادرات صنعتی
۷/۳	-۰/۴۵	-۰/۵۱	-۰/۴۹	-۰/۴۱	-۰/۴۷	-۰/۳۸	کل صادرات

منبع: محاسبات پژوهش.

ایران به لحاظ سهم از صادرات جهانی طی دوره ۲۰۰۳-۱۹۹۹، با سهمی معادل ۰/۹۵ درصد از کل صادرات جهانی، جایگاه سوم را نصیب خود کرده است. این درحالیست که سهم این صنعت از کل صادرات کشور به مقدار اندک و در حد ۰/۱۶ درصد محدود بوده و در جایگاه سیزدهم قرار دارد. گفتنی است، سهم ایران از صادرات جهانی فرآورده‌های این صنعت از ۰/۸۸ درصد در سال ۱۹۹۹ به ۱/۱۵ درصد در سال ۲۰۰۱ افزایش یافته، لیکن پس از آن

کشور هستند که مقام‌های ششم تا دهم را نصیب خود کرده‌اند. سهم این صنایع از صادرات کشور به ترتیب ۳/۱، ۳، ۲/۸، ۲/۷ و ۲/۳ درصد بوده که تمامی آن‌ها به رغم وجود برخی نوسان‌ها با رشد در صادرات مواجه بوده‌اند.

۴- سهم ایران از صادرات صنعتی جهان

در این بخش سهم صادرات کشور از صادرات جهانی هریک از صنایع، مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرد تا درجه اهمیت هریک از صنایع کشور در صادرات جهانی مشخص شود. متوسط سهم ایران از کل صادرات کالایی جهان طی دوره ۲۰۰۳-۱۹۹۹، کمتر از ۰/۵ درصد بوده است. البته این شاخص طی دوره یادشده روندی مثبت را طی کرده و از ۰/۳۸۲ درصد به ۰/۵۰۵ درصد در سال ۲۰۰۳ افزایش یافته است (جدول ۴).

در میان صنایع کشور، صنعت انرژی بر تولید فرآورده‌های کوره کک (کد ۲۳۱۰)، بیشترین سهم صادرات صنعتی ایران از صادرات جهان را به خود اختصاص داده است. سهم متوسط صادرات ایران از این صنعت از کل صادرات جهانی آن طی دوره ۲۰۰۳-۱۹۹۹، بیش از ۵/۴۵ درصد بوده که رقم قابل توجهی را به نمایش می‌گذارد. البته رشد مستمر صادرات فرآورده‌های این صنعت توسط ایران، موجب شده تا سهم این کشور در سال ۲۰۰۳ به رقم چشمگیر ۱۰/۲۱ درصد برسد.

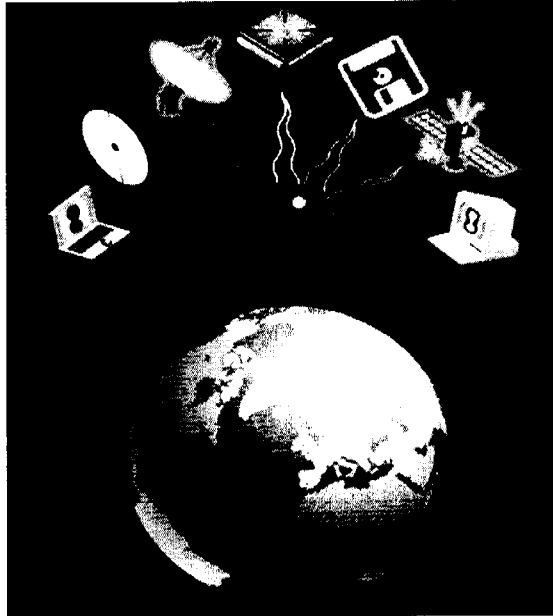
صنعت تولید و تعمیر کشتی (کد ۳۵۱۱)، صنعتی مهم و دارای جایگاه ویژه در میان صنایع صادراتی کشور نیست (جایگاه بیست و ششم)، لیکن هرچند با اختلافی چشمگیر از رتبه نخست جدول، سهمی ۱/۱ درصدی از صادرات جهانی را نصیب خود کرده و در مقام دوم سهم از صادرات جهانی قرار گرفته است. رشد سهم صادرات ایران از جهان در این صنعت هرچند با نوساناتی مواجه بوده اما در مجموع مثبت بوده است. در صادرات فرآورده‌های صنعت تولید سیمان، آهک و گچ (کد ۲۶۹۴)،

روندی نزولی را طی کرده و به ۰/۷۷ در سال ۲۰۰۳ کاهش یافته که از مقدار آن در ابتدای دوره کمتر است.

صادرات فرآورده‌های صنعت تولید رشته و ماکارونی (کد ۱۵۴۴) ایران، با اختصاص قریب به ۰/۹۲ درصد از بازار جهانی این محصولات، در میان صنایع صادراتی جهان، مقام چهارم را از آن خود کرده است. به رغم روند نسبتاً مثبت صادرات جهانی این محصولات، صادرات ایران از فرآورده‌های این صنعت کاهش یافته که در نهایت کاهش سهم ایران از بازار جهانی رشته و ماکارونی را سبب شده است.

فرآورده‌های صنعت برش، شکل دهی و تکمیل سنگ (کد ۲۶۹۶)

پلاستیکی به شکل اولیه (کد ۲۴۱۳)، عمل آوری و حفاظت میوه‌ها (کد ۱۵۱۳)، تولید محصولات پلاستیکی به جز کفش (کد ۲۵۲۰)، عمل آوری و حفاظت ماهی و فرآورده‌های ماهی (کد ۱۵۱۲) که به ترتیب ۲۰/۵۴، ۱۱/۷۸، ۹/۹۳، ۵/۵۷، ۳/۵۳، ۳/۱، ۳، ۲/۸، ۲/۷ و ۲/۳ درصد از کل صادرات صنعتی کشور طی دوره ۲۰۰۳-۱۹۹۹ (معادل ۸۲-۱۳۷۸) را به خود اختصاص داده است.

هنگامی که سهم ایران از صادرات جهانی مد نظر قرار می‌گیرد ملاحظه می‌شود ایران جایگاه بسیار کم‌اهمیتی در صادرات صنعتی جهان دارد. به طوری که سهم آن طی دوره ۲۰۰۳-

۱۹۹۹، کمتر از ۰/۵ درصد بوده است. اما در میان صنایع کشور، صنعت تولید فرآورده‌های کوره کک (کد ۲۳۱۰)، صنعت تولید و تعمیر کشتی (کد ۳۵۱۱)، صادرات فرآورده‌های صنعت تولید سیمان، آهک و گچ (کد ۲۶۹۴)، صادرات فرآورده‌های صنعت تولید رشته و ماکارونی (کد ۱۵۴۴)، فرآورده‌های صنعت برش، شکل دهی و تکمیل سنگ (کد ۲۶۹۶) به ترتیب با ۵/۴۵ درصد، ۱/۱ درصد، ۰/۹۵ درصد، ۰/۹۲ درصد و ۰/۶۷ درصد از صادرات جهانی، مهمترین صنایع صادراتی کشور طی دوره ۲۰۰۳-۱۹۹۹ بوده‌اند.

پی نوشت ها:

۱- پاییز مردوخ، اقتصاد صنعتی، جزوه درسی تهیه شده توسط علیرضا طاهری و سیدابراهیم میرخرسندی، سازمان برنامه و بودجه استان خراسان، ۱۳۶۸.

۲- از ارائه آمار و اطلاعات مربوط به صنایع زیر گروه‌های صنعتی که در واقع صنایع با کد چهاررقمی هستند، به دلیل مختصر شدن مطالب، خودداری شده است. البته علاقمندان می‌توانند به گزارش پژوهشی زیر مراجعه کنند:

محمدرضا عابدین مقانکی، اولویت بندی صنایع ایران بر اساس رقابت پذیری آن‌ها در بازارهای جهانی باهدف منطقی نمودن سیاست‌های حمایتی تجاری، موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی، ۱۳۸۴.

منابع:

۱- عابدین مقانکی، محمدرضا (۱۳۸۴)، اولویت بندی صنایع ایران بر اساس رقابت پذیری آن‌ها در بازارهای جهانی باهدف منطقی نمودن سیاست‌های حمایتی تجاری، موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی.

۲- مردوخ، پاییز (۱۳۶۸)، اقتصاد صنعتی، جزوه درسی تهیه شده توسط علیرضا طاهری و سیدابراهیم میرخرسندی، سازمان برنامه و بودجه استان خراسان.

۳- مرکز آمار ایران، نتایج آمارگیری از کارگاه‌های صنعتی کشور، سال‌های مختلف.

۴- مرکز تجارت بین‌الملل (۲۰۰۴)، نرم افزار آماری.

ایران، با کسب ۰/۶۷ درصد از صادرات جهانی این صنعت در مقام پنجم صنایع صادراتی ایران به لحاظ کسب سهم بیشتر از بازارهای جهانی، قرار گرفته است. سهم ایران در این صنعت از ۰/۳۲ درصد در سال ۱۹۹۹ به ۱/۰۲ درصد در سال ۲۰۰۳ افزایش یافته است. در حالی که صادرات جهانی این کالا طی سال‌های یادشده فزاینده بوده، دلیل رشد سهم ایران از بازار این صنعت، در واقع رشد چشمگیرتر صادرات ایران به بازارهای جهانی بوده است. لازم به ذکر است سهم متوسط دوره این صنعت از کل صادرات صنعتی ایران به جهان، معادل ۱/۳ درصد بوده که جایگاه هجدهم را برای آن فراهم کرده است.

هنگامی که نرخ رشد سالیانه سهم ایران در صادرات صنعتی مدنظر قرار می‌گیرد. تولیدات صنعت انتشارات-سایر (کد ۲۲۱۹) بیشترین رشد را به نمایش می‌گذارد، به طوری که سهم ایران در سال پایانی دوره ۲۲۸/۱ درصد سهم آن در سال آغازین دوره بوده است.

فرآورده‌های تولیدی کشور در صنایع عمل آوری و رنگ پوست خردار (کد ۱۸۲۰)، تولید ماشین‌آلات نساجی (کد ۲۹۲۶)، تولید سایر وسایل حمل و نقل طبقه بندی نشده (کد ۳۵۹۹)، تولید رادیو و تلویزیون (کد ۳۲۰۰) به ترتیب با نرخ رشد سهمی معادل ۸۱/۸، ۴۹/۵، ۴۴/۴ و ۳۷ درصد در میان سایر صنایع کشور با بیشترین رشد در سهم صادراتی مواجه بوده‌اند.

۵- جمع بندی

هدف این مقاله، بیشتر ارزیابی متغیرهای کلان بخش خارجی صنعت کشور در سطح کدهای چهاررقمی (نگارش ۳/۱)، شامل سهم صنایع از صادرات صنعتی ایران و سهم صنایع ایران از صادرات صنعتی جهان بوده است.

بر اساس بررسی صنایع کشور از بعد ارتباطات بین‌المللی آن‌ها، ده رشته فعالیت صنعتی برتر در صادرات کشور عبارت‌اند از: صنعت تولید فرآورده‌های نفتی تصفیه شده (کد ۲۳۲۰)، صنعت تولید مواد شیمیایی اساسی به جز کود شیمیایی و ازت (۲۴۱۱)، صنعت تولید محصولات اولیه آهن و فولاد (کد ۲۷۱۰)، تولید محصولات اساسی مسی (کد ۲۷۲۰)، صنعت تولید پوشاک به استثنای پوشاک از پوست خردار (کد ۱۸۱۰)، صادرات محصولات تولیدی صنایع کفش (کد ۱۹۲۰)، تولید مواد